

"A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji
dobra djela čini i koji govori: 'Ja sam, doista, musliman!'"
Sura Fussilat, ajet 33

informativni islamski časopis

El - Asr

NOVO!!!
www.el-asr.com
NOVO!!!

IZDVAJAMO:

- OSTAVLJANJE NAMAZA
- NE ZABORAVIMO... SREBRENICA...
- VAŽNOST SUNNETA I SIRE U ISLAMU
- ODNOS PREMA UČENJACIMA
- ADABI POSJETE MEĐU ŽENAMA
- POUKE I PORUKE IZ SURE JUSUF

SREBRENICA
11.07.1995.

ISLAMSKI DA'WETSKI SERVIS ONLINE

Audio Hutba

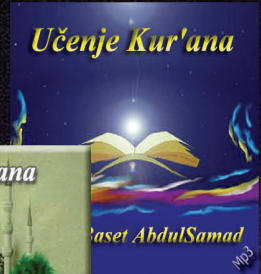
Studio Din

Islamske Knjige

Sufara - Audio

Audioteka

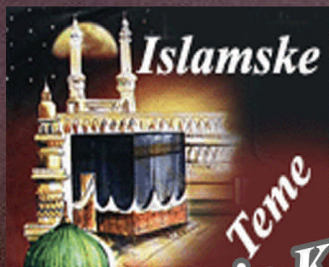
Videoteka

Učionica Kur'ana

Kur'an Audio

Islamske Priče

*Ovo je Pravi put Gospodara tvoga.
A Mi objašnjavamo dokaze ljudima
koji pouku primaju.*

Učenje Kur'ana

Kur'an_126/VI

www.studio-din.com

Informativni islamski časopis "El-Asr"

Izdavač

Stichting (Udruženje) Hidžra

Adresa

Amsterdam, Holandija

Registracija

KvK Amsterdam 34185854

Uplate na račun

Rabo Bank 1427.67.425

Urednik

Š. Fazlić

Redakcija

E. Zukić
Ebu Hamza
H. Stranjac

Dizajn

M. Ramić

U ovom broju za El-Asr pišu:

Hfz. mr. Muhammed Fadil Porča
Suad Drpljanin
Hajrudin Ahmetović
Prof. Ishak Ahmetović
Mr. Semir Imamović
Smajlović Osman
Esad Mahmutović
Ummu Mu'az
Cokojja Saudin
Bilal Bosnić
Sead Jasavić; prof. Fikha

Saradnici u ovom broju

Sead Jasavić; prof. Fikha

Informacije

Telefon: (0031) 6 253 20042
e-mail: el-asr@hotmail.com

Štampa

Štamparija "S" Zenica

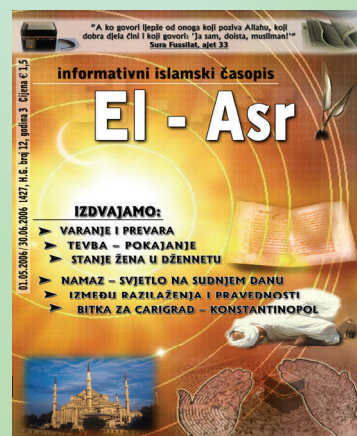
Narudžbe

el-asr@hotmail.com

U ovom broju

Odnos prema učenicima	4
Skrupenost u namazu	6
Pravednost u povodenju za istinom	8
Iman - Vjervovanje	10
Ostavljanje namaza	12
Naređivanje na dobro i odvraćanje od zla II dio	14
Opšta pravila tekfira, III dio	16
Na smrtnoj postelji	19
Ne zaboravimo... Srebrenica...	20
Adabi posjete među ženama	22
Allahu moj ili ga uputi na pravi put ili ga udalji od mene	24
Pouke i poruke iz sure Jusuf, III dio	26
Važnost sunneta i sire u Islamu	29
Bitka za Carigrad, II dio	31
Nastanak Emevijskog hilafeta, II dio	34
Fetve	37
Kazivanje o Semudu	38
Dječija priča	41
U svijetu računara	42

PROŠLI BROJ

ODNOS PREMA UČENJACIMA

Pitam onoga koga je Allah iskušao sa ružnim govorom o učenjacima, da li ti to imaš toliko dobrih djela, i riješio si sve svoje mahane i mahane svojih bližnjih, da se možeš zabaviti učenjacima i njihovim mahanama?! Za njih oprost traži sve što je na zemlji, mrav u utrobi zemlje, riba u tminama morskim; a ko za tebe traži oprosta

Piše mr. Semir Imamović

Uzvišeni Allah je učenjake uzeo za svjedoke u najvećoj istini - svjedočenju da nema Boga osim Njega, što nedvosmisleno upućuje na njihovu veličinu, mjesto i položaj. Rekao je Uzvišeni u prijevodu značenja: "Allah svjedoči da nema drugog boga osim Njega, a i meleki i učeni, i da On postupa pravedno." (Ali Imran, 18) Učenjaci su nasljednici Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem (Ahmed, 5/196., Darimi, 349., Ebu-Davud, 3641., Tirmizi, 2823., Ibn-Madže, 223.), i onaj ko na njih napada, napada na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Kada je na putu prema Tebuku došla optužba na račun Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i Njegovih ashaba, i to u formi ismijavanja, kada je kazano: "Nismo vidjeli od ovih naših 'kârija' većih kukavica, proždrljivaca i lažljivaca!", Allah je objavio ajete koji će do Sudnjeg dana svijetliti kao opomena i upozorenje svakom ko dirne i napadne Poslanika, alejhisselam, i one koji u svojim prsima nose Šerijat s kojim je on došao; u tim ajetima Allah je na nevjerstvo osudio one koji su se usudili usmjeriti otrove svojih jezika prema najboljem čovjeku, najvećem učenjaku i njegovim učenicima. Rekao je šejh Salih Fevzan: "Onaj ko omalovažava učenjake zbog njihovog znanja, u bilo kojem vremenu, obuhvaćen je značenjem ovoga ajeta. Jer su oni

rekli: "Nismo vidjeli od ovih naših kârija" ..., a 'kârije su učenjaci, tj. učenjaci u svakom vremenu. Učenjaci zaslužuju dužno poštovanje, zbog toga što u prsima svojim nose Allahovu riječ (Kur'an), i Sunnet Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nose znanje kojeg dostavljaju ljudima. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Prednost alima nad abidom (pobožnjakom), je kao prednost mjeseca nad ostalim zvijezdama." (Ahmed, 5/196., Ebu-Davud, 3641., Tirmizi, 2682., Ibn-Madže, 223., Hatib el-Bagdadi u "El-Fekihu vel-mutefekkih", 59., Begavi u "Šerhu-sunne", 129.). Rekao je također: "Za učenjaka traži oprost svaka stvar, čak i ribe u morskim dubinama." (Ibn-Madže, 223., Darimi, 343., Taberani u "El-Evastu", 6/214. Vjerodostojnim ga je ocijenio Ibn-Hibban, 88.) Učenjak ima svoju vrijednost i mjesto, Uzvišeni Allah kaže u prijevodu značenja: "Allaha se istinski boje, od njegovih robova, učeni." (Fatir, 28) Pod učenjacima se misli na one koji poznaju Šerijat. "Učenjaci se istinski Allaha boje, jer su Ga istinski spoznali..." (Durus fi šerhi nevakidil-islam, šejh Salih El-Fevzan, str. 132., 133.)

Vrijedanje učenjaka

O onome koji vrijeđa učenjake i spominje po lošem, sud je davno izrekao jedan od velikana ehlu-s-

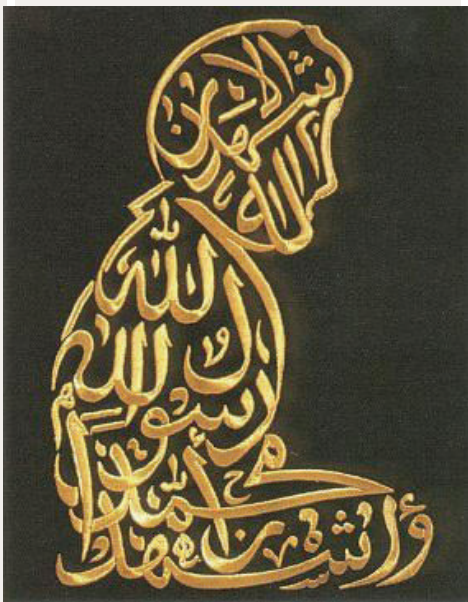
sunnetu, imam Ebu-Dža'fer et-Tahavi (preselio 321.h.g), u svom poznatom akaidskom dijelu "El-Akide et-tahavijje" (Tahavijeva poslanica iz akide), rekavši: "Učenjaci prvih generacija (selefa), koji su preteča drugima u znanju, i oni koji poslije njih dođu - nosioci dobra i sljedbenici Sunneta, poznavaoici fikha i teoretičari - spominju se samo po dobru i u lijepom svjetlu. Onaj ko ih spomene po zlu i na neprikladan način - nije na pravome putu." (Šerhu-akidet-tahavijje, sa naučnom valorizacijom Šuajba Arnauta, 2/740). Tahavija je, Allah mu se smilovao, lijep govor o učenjacima uvrstio u vjerovanje ehli-sunneta, a ružan govor o njima je učinio znakom čovjekovog skretanja sa pravog puta, što stvara strah kod svakog pametnog čovjeka i udaljava ga od ovog prezrenog djela. Slične izjave su dali i drugi učenjaci ehli-sunneta. Rekao je Abdullah ibnul-Mubarek: "Ko bude potcjenjivao učenjake i ismijavao se sa njima, izgubio je onaj svijet; ko se bude ismijavao sa vladarima izgubio je ovaj svijet; ko se bude ismijavao sa svojom braćom vjernicima, izgubio je ljudskost (muškost)." (Sijeru ealami-n-nubela, Ez-Zehabi, 8/408.) Rekao je Ahmed ibnul-Ezrui: "Vrijedanje učenjaka, a pogotovo onih velikih, spada u velike grijeha." (Er-Redul-vafir 197.) To da je onaj ko vrijeđa i omalovažava učenjake u zabludi, nije jedino zlo i nesreća koja će ga pogoditi;

njemu, pored toga, Allah prijeti ratom, jer je napao na Njegovog prijatelja (evliju): *"Ko uznemiri moga prijatelja (velijja), objavljujem mu rat"*, kaže Allah, džellešanuhu, u hadisu kudsijji. Ako učenjak nije Allahov prijatelj - ko je, rekli su imam Šafija i Ebu-Hanifa. (*El-Fekihu vel-mutefekkih, 1/36.*) Govorom o učenjacima, oni stiču naziv "fasik" (grješnik), shodno riječima Allaha, džellešanuhu, u prijevodu značenja: **"... i ne zovite jedni druge ružnim nadimcima, o kako je ružno da se vjernici spominju (bi'sel ismul-fusuku) podrugljivim nadimcima."** (*El-Hudžurat 10*) Njih čeka i loša završnica, ako se istinski ne pokaju Allahu, džellešanuhu, i ne prođu se onoga što rade. Navodi hafiz Ibn-Hadžer u "Ed-Durerul-kamine", 4/106., da je kod poznatog fakiha i učenjaka, kadije Muhammeda ibn-Abdullaha ez-Zubejdija, koji je napisao komentar na fikhsko djelo "Et-Tenbih", od Ebu-Ishaka eš-Širazija, u 24 toma, na samrti jezik potpuno izašao iz usta i pocrnio. Učenjaci su to obrazložili njegovim čestim napadima na imama Nevevija i njegovim vrijeđanjem. Pitam onoga koga je Allah iskušao sa ružnim govorom o učenjacima, da li to ti imaš toliko dobrih djela, i riješio si sve svoje mahane i mahane svojih bližnjih, da se možeš zabaviti učenjacima i njihovim mahanama?! Za njih oprost traži sve što je na zemlji, mrav u utrobi zemlje, riba u tminama morskim; a ko za tebe traži oprost? Pola svoga životnog vijeka prespavaš, u drugoj polovici radiš za dunjaluk, nešto malo ibadetiš, i još se usuđuješ da vrijeđaš onoga ko je svoj život podredio Allahovoj vjeri, onome ko se u dva mjeseca možda viđa sa svojim najbližima, ženom i djecom. Bolje ti je da se pokriješ i zaviješ da te niko ne vidi, i moliš Allaha, džellešanuhu, da ti oprosti, i popravi tvoje stanje. Nije ispravno, i zabluda je da se na greške učenjaka - kada se pokaže da su uistinu pogriješili—reagira tako što će se pljuvati po njima, što će im se pripisivati razni podrugljivi nadimci, što će se optužiti za izdaju istine... Ne tvrdimo da su učenjaci

savršeni, da su bezgrješni, da su sveti, da su u svemu potrefili suštu istinu, ali tvrdimo da su najbolji u ovome ummetu, da se na njih moramo vraćati, da su nasljednici Allahovih poslanika, da samo oni mogu izvesti ummet iz stanja u kome se nalazi.

Odnos prema greškama učenjaka

Prvo, treba znati da je greška neodvojiva od ljudskog bića, dio je sina Ademovog, nije je sačuvan samo "ma'sum" (bezgrješni) - Poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. *Rekao je Poslanik, alejhisselam: "Svaki čovjek griješi, a najbolji su oni grješnici koji se puno kaju."* (Ahmed,

3/198., Tirmizi, 2499., Ibn-Madže, 4251. Vjerodostojnim ga je ocijenio Hakim, 7617.). Učenjak kada pogriješi u svome idžtihadu, nije griješan zbog toga, nego ima jednu nagradu. **Drugo**, greška učenjaka ne pripisuje se Allahovom časnom Šerijatu, nego njemu lično, nije dozvoljeno slijediti ga u njoj, i obaveza je negirati bilo kakvu vezu između nje i vjere. Rekao je Šatibi: "Grešku učenjaka nije dozvoljeno uzeti kao mjerodavno mišljenje, niti je dozvoljeno da se neko slijepo povede za njom, to stoga što je ona u suprotnosti sa Šerijatom. Ona, u stvari, zato i jeste greška... Kada bi se uzimala kao mjerodavno mišljenje, ne bi bila greškom, niti bi se smjela pripisati učenjaku. Nije dozvoljeno

atakovati na učenjaka zbog nje, niti ga zbog toga omalovažavati, ili steći ubjeđenje da je to čisto i namjerno suprostavljanje i oponiranje Šerijatu; sve to je suprotno vjerskoj poziciji jednog učenjaka." (*Muvafekat, 5/136., 137.*)

Treće, traženje opravdanja učenjaku i lijepo mišljenje o njemu. Rekao je Tekijuddin es-Subki: "Ako je čovjek osvjedočio svoj iman i ustrajnost na pravome putu, njegov govor i pisana riječ neće se razumijavati suprotno od onoga što je poznato od njega i što se obično može čuti iz usta njemu sličnih osoba. Potrebno je sve to na najljepši način protumačiti i obaveza je imati lijepo mišljenje o njemu." (*Kaidetu fil-džerhi-vet-ta'dil, 93.*) *Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je našao opravdanje čak devi, koja ne spada u šerijatske obveznike, kada je kleknula i zastala na mjestu gdje je zastao Ebrehin slon, pošto je čuo da su ashabi kazali "posustala je El-Kasva", rekavši: "Nije posustala, ona se tako ne ponaša, zaustavilo ju je ono što je zaustavilo slona."* (Buharija, 2581.). Rekao je Ibn-Hadžer: "Iz hadisa se može naučiti da je dozvoljeno donijeti sud o nekoj stvari ili nekome na osnovu onoga po čemu je poznat, pa makar se dogodilo ono što je suprotno od toga..." (*Fethul-bari: 5/335.*)

Četvrto, spominjanje dobrih osobina učenjaka i dobrih djela koje je uradio uz grešku. Rekao je Zehebi u biografiji El-Kaffala eš-Šašija: "Rekao je Ebu-Hasan es-Saffar: 'Čuo sam ebu-Sehla es-Sa'lukija da je rekao za Tefsir kojeg je napisao El-Kaffal Ebu-Bekr: 'Neke stvari ga uzdižu, a neke ga spuštaju'. Spušta ga to što je El-Kaffal u njemu pomogao mišljenje mu'atezila. Čovjek je umro, a savršenstvo je rijetka stvar. Učenjaka treba pohvaliti za mnoštvo dobrih djela koja je uradio i ne treba zbog jedne greške pokopati svo njegovo dobro. Možda se i on sam povratio od tih stavova. Možda mu zbog truda, kojeg je uložio, da bi došao do istine, ta greška bude oproštena. Ve la havle ve la kuvvete illa billahi.'" (*Sijer ealami-n-nubela, 16/285.*)

SKRUŠENOST U NAMAZU

Naći ćemo većinu klanjača da nisu skrušeni u svojim namazima. Oni, ili ne znaju stvarni cilj namaza ili znaju ali su nemarni prema njemu. Vidjet ćeš kako većina njih stupa u namaz i završava ga, a da ne znaju koliko su rekata klanjali, kako su ih klanjali, šta je imam učio na rekatima

Piše: Hajrudin Ahmetović

Uzvišeni Allah kada govori o vjernicima koji će se spasiti Njegove, subhanehu ve te'ala, kazne i postići sreću na obadva svijeta, naslijediti predivne Džennetske bašče i vječno ostati u njima, spominje skrušenost u namazu kao jednu od njihovih osnovnih osobina: "Ono što žele - vjernici će postići, oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju." (Prijevod značenja El-Mu'minun, 1-2) Zatim, Uzvišeni Allah spominje ostale osobine vjernika i na kraju kao nagradu za njihovo vjerovanje, dobra djela i ustrajnost u njima Allah, subhanehu ve te'ala, im obećava Džennet Firdevs i vječni boravak u njemu: "Oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti." (Prijevod značenja El-Mu'minun, 10-11)

Osnova skrušenosti jeste strah od Uzvišenog Allaha koji se prvobitno javlja u vjernikovom srcu, a zatim se prenosi i na njegove ostale organe. Uzvišeni Allah, u suri El-Ahzab, spominjući osobine vjernika kojima je obećao Svoj oprost i veliku nagradu, kaže: "Muslimanima i muslimankama, i vjernicima i vjericama, i poslušnim muškarcima i poslušnim ženama, i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji dijele zekat i ženama koje dijele zekat i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i

muškarcima koji o svojim stidnim mjestima vode brigu i ženama koje o svojim stidnim mjestima vode brigu, i muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha, - Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio." (Prijevod značenja Al-Ahzab, 35) I On Uzvišeni je učinio da namaz bude lahak i odmor samo za skrušene: "Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim poslušnima, koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti." (Prijevod značenja El-Bekare, 45-46) Islamski učenjaci spominju mnoga značenja skrušenosti u namazu, npr.:

- skrušenost i poniznost;
- strahopoštovanje i smirenost;
- skromnost;
- obaranje pogleda i stišavanje glasa, kao što Uzvišeni kaže: "Toga dana će se oni glasniku odazvati, moraće ga slijediti i pred Milostivim glasovi će se stišati i ti ćeš samo šapat čuti." (Prijevod značenja Ta-Ha, 108);
- ne okretati se;
- usmjeravanje pogleda ka mjestu sedžde. Ovo mišljenje se zasniva na sljedećim dokazima:

a.) Allahov Poslanik, alejhisselam, u namazu bi usmjeravao svoj pogled ka nebesima, sve dok Uzvišeni nije objavio: "oni koji molitvu svoju ponizno obavljaju." (Prijevod značenja El-Mu'minun, 2), nakon čega je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve sellem, svoj pogled usmjeravao ka mjestu sedžde;

b.) Aiša, radijallahu te'ala anha, prenosi: "Upitala sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve ala alihi ve sellem, o okretanju u namazu, na što mi je odgovorio: "To je krađa. Šejtan na taj način krade čovjeku od njegovog namaza." (Ahmed, Buharija); c.) U hadisu koji prenosi Ebu Zerr, radijallahu te'ala anh, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve sellem, kaže: "Allah neće prestati da se približava Svome robu, a on je u namazu, sve dok se ne okrene. Kada to učini i Uzvišeni se udalji od njega." (Ahmed, Ebu-Davud, Nesai, daif); d.) Ebu-Hurejre, radijallahu te'ala anh, kaže: "Ashabi Allahovog Poslanika, alejhisselam, dizali bi pogled u nebesa dok bi bili u namazu, da bi, kada je objavljeno: 'i oni koji su u svojim namazima skrušeni, spustili svoje poglede na mjesto sedžde';

e.) U hadisu od Enesa, radijallahu te'ala anh, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve sellem, rekao: "Šta je narodu pa diže svoje poglede prema nebesima za vrijeme namaza. Ili će prestati s tim ili će im se vid oduzeti." (Buharija) Većina islamskih učenjaka je mišljenja da klanjač u namazu treba usmjeriti svoj pogled ka mjestu sedžde za razliku od učenjaka malikijskog mezheba, koji smatraju da klanjač treba gledati ispred sebe. Svoje mišljenje zasnivaju na riječima Uzvišenog (u prijevodu ajeta): "I svoje lice usmjeri u pravcu Časnog Hrama.

` skrušenost u namazu je smirenost,

lijep izgled i položaj

skrušenost u namazu je da se čovjek ne zaokuplja ili poigrava nekim dijelom svoga tijela ili odjeće dok je u namazu. *U jednom hadisu se kaže da je Vjerovjesnik, alejhisselam, vidio čovjeka kako se poigrava sa svojom bradom u namazu, pa je rekao: "Da je srce ovoga smireno, i njegovi organi bi bili smireni."* (Hakim i Tirmizi) Međutim, hadis nije vjerodostojan. Riječi sličnog značenja prenose se od Ubade b. Samita, radijallahu te'ala anh, koji je rekao: "Prvo znanje koje će se podići od ljudi jeste skrušenost u namazu. Bojati se da uđeš u mesdžid i u njemu zatekneš skupinu klanjača među kojima nećeš naći nijednog od njih skrušenog."

skrušenost u namazu znači i usredsređenost na namaz, razmišljanje o onome što se uči i okretanje od svega drugog.

Sva ova značenja skrušenosti ubrajaju se u njena opća značenja, jer postoje dvije vrste skrušenosti: skrušenost srca i skrušenost organa. Skrušenost srca podrazumijeva srčanu prisutnost, razmišljanje o onome što sam klanjač uči u namazu od Kur'ana i zikra, i onoga što uči imam, onaj ko ga predvodi u namazu, dok skrušenost organa podrazumijeva: smirenost, neokretanje, nezaokupljanje ničim što čovjeka odvraća od cilja namaza. Kada smo se upoznali sa značenjem skrušenosti u namazu, pogledajmo u naše namaze. Gorka stvarnost! Naći ćemo većinu klanjača da nisu skrušeni u svojim namazima. Oni, ili ne znaju stvarni cilj namaza ili znaju ali su nemarni prema njemu. Vidjet ćeš kako većina njih stupa u namaz i završava ga, a da ne znaju koliko su rekata klanjali, kako su ih klanjali, šta je imam učio na rekatima; da ne pitaš jesu li razmišljali o riječima Uzvišenog Allaha proučenim u namazu. Odsutni su pri spominjanju Uzvišenog Allaha na rukuu i sedždi. Igranje u namazu, subhanallah, toliko je učestalo da ne znaš je li dotični u namazu ili ne. Vidjet ćeš jednog od njih kako se poigrava sa svojom bradom. Drugi čisti nos ili uho.

Treći pucketa prstima. Četvrti zamišljeno gleda u sahat. Peti se premješta s noge na nogu. I sve se to ponavlja bez ikakvog razloga. Sve to nam ukazuje da je dotični klanjač okrenuo svoje srce od Uzvišenog Allaha, ne razmišljajući, subhanallah, nimalo o posljedici toga. Ne zna da onaj ko se okrene od Allaha, subhanehu ve te'ala, da se i Uzvišeni okrene od njega. On je svojim tijelom prisutan u namazu sa ostalim klanjačima, ali njegovo srce i njegov razum vezani su za dunjaluk. Istinite su riječi da prvo što će nestati iz ovog ummeta jeste skrušenost. Teško da ćeš moći vidjeti skrušenog čovjeka u namazu. (Taberani u Kebiru od Ebu-Derdaa, radijallahu te'ala anh) Skrušenost je, dragi moj brate, srž namaza i namaz bez nje je kao tijelo bez duše. Zbog toga čovjek treba da stupi u namaz sa strahom, skrušenošću i poniznošću. Ukoliko zakasni, pristupit će u namaz sa smirenošću i staloženošću. Ono što stigne klanjat će sa džematom, a zatim propušteno sam naklanjati. Nema smetnje da malo požuri ako procijeni da će stići na rekat. Kada zanijeti i uđe u namaz treba se čuvati okretanja. Kada ode na sedždu, svoje ruke, sastavljenih prstiju upravljenih prema Kibli, stavit će naspram svojih ušiju. Svoje laktove će podignuti tako da ih odvoji od tla i bokova. *Prenosi se kada bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, otišao na sedždu da bi mala ovčica mogla proći ispod njegovih laktova.* (Muslim) Vjernik kada stupi u namaz i stane pred Gospodara, treba da stane na najljepši način, u najljepšem izgledu, s poniznošću i skrušenošću prisjećajući se Allahove, subhanehu ve te'ala, veličine. Uzvišeni kaže, kao što stoji u prijevodu značenja 31. ajeta sure El-E'araf: "O sinovi Ademovi, lijepo se obucite kad hoćete da molitvu obavite", tj. kod svakog namaza. Dakle, Uzvišeni Allah naređuje vjerniku da stupi u namaz u najljepšem stanju i izgledu. Šta misliš, dragi brate, a Uzvišenom Allahu pripada najbolji primjer, kada bi čovjek trebao da stane ispred predsjednika ili gradonačelnika,

zar ne bi stao u najljepšem liku i u najljepšoj odjeći, skrušeno i smireno. Allah je veći od svega stvorenog i sve stvoreno je potrebno Njega, subhanehu ve te'ala. Sve stvoreno je u Njegovim rukama i Njegovoj vlasti. Srca svih ljudi su između dva prsta Milostivog i kada hoće da okrene srce Svoga roba on to i učini, kao što se to prenosi od Allahovog Poslanika, alejhisselam. (Muslim i Ahmed) Svaki vjernik kada u namazu staje pred svoga Gospodara, nada se Njegovoj milosti i strahuje od Njegove kazne. Na svakom rekatu moli Ga za uputu i postojanost na Pravom putu učeći ajet iz sure El-Fatiha: "Uputi nas na Pravi put." Također, moli Ga, subhanehu ve te'ala, da ga sačuva puta onih na koje se On Uzvišeni rasrdio: jevreja i svih onih koji znaju a ne rade po tom znanju; kao i puta onih koji su zalutali: kršćana i svih onih koji obožavaju Allaha subhanehu ve te'ala, bez znanja.

Dakle, skrušenost je srž namaza. Njena vrijednost je poput vrijednosti i značaja duše u tijelu, pa kao što tijelo ne može opstati i ne vrijedi bez duše, tako i namaz ne vrijedi bez skrušenosti. *U hadisu se prenosi da će se čovjeku od namaza upisati onoliko koliko je bio prisutan, odnosno skrušen u njemu.* (Ahmed i Ebu-Davud) Na osnovu toga ljudi se u svojim namazima uveliko razlikuju. Jedan pored drugog stoje a razlika između njihovih namaza je poput nebesa i Zemlje. Jedan je stao pred svoga Gospodara ponizno, skrušeno i iskreno, nadajući se Allahovom oprost i strahujući od Njegove kazne. Svoj namaz je upotpunio svim šartovima, ruknovima, vadžibima i sunetima. Drugi je stao pred svoga Gospodara samo svojim tijelom, dok je njegovo srce daleko od stvarnog cilja i suštine namaza. Svoj namaz ne obavlja onako kako mu je naredio Njegov Gospodar. Vadžibe namaza ne ispunjava u potpunosti. Sunnete namaza ne izvršava. Zbog toga i jeste ovako velika razlika između njegovog namaza i namaza onog koji stoji uz njegovo rame, skrušeno i ponizno pred svojim Gospodarom.

PRAVEDNOST U POVOĐENJU ZA ISTINOM

Imam Šafija, rahimehullah, kaže: "Ne bih se raspravljao sa čovjekom, a da u sebi nisam rekao: 'Allahu, učini da istina izađe preko njegova srca i jezika; pa ako bi hakk bio na mojoj strani - poveo bi se za mnom u tome, a ako bi hakk bio na njegovoj strani - poveo bih se ja za njime"

Šejh Mahmud Muhammed El-Hazendar, preveo: prof. Sead Jasavić (Islamski Univerzitet Medina)

Danas je islamski saff razjedinjen, po brojnosti su muslimani najbrojniji, a istovremeno su najponiženiji, a sve to zbog naše razjedinjenosti. Muslimani su se oglušili na riječi Uzvišenog Allaha, u prijevodu ajeta: „Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!...“ (*Ali-Imran*, 103), pa nas je zbog toga snašlo ovo što nas je snašlo. Neki od razloga toj razjedinjenosti jesu sigurno pristrano i slijepo slijedenje nekog učenjaka, mezheba, ideje i sl., te odbijanje i u potpunosti odbacivanje drugog mišljenja. Da bi bolje shvatili koliko je to pogrešno i da nas ova razjedinjenost samo udaljava od uspjeha, nastavljamo sa ovim drugim dijelom da navodimo, šta su rekli po ovom pitanju brojni učenjaci našeg ummeta:

1. Šejhul-Islam Ibnu Tejmijje, rahimehullah, kaže: "Niko se ne smije pripisati stavovima (tj. mezhebu), nekog islamskog učenjaka, a potom prijateljevati samo sa onima koji slijede dotičnu osobu, ili ratovati sa onima koji tu osobu ne slijede!" (*Medžmu'atul-Fetava*, 11/512)

2. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmijje, rahimehullah, kaže: "Ono što nam

dode putem Kur'ana i Sahih Sunneta - je tačno, a sve ono što se kosi sa Kur'anom, i Sahih Sunnetom, je netačno!" (*Iktida'ul-Siratil-Mustekim*, 1/79)

3. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmijje, rahimehullah, kaže: "Potvrditi i zadržati se na onome na čemu se islamska 'ulema složila je važnije i vrijednije od

može spoznati i veliki grijehnik (fadžir), ali se ne zna njome okoristiti, ali dobro znajte da se ona od njega može uzeti, i primiti, i njome se okoristiti! (*Fethul-Bari*, 4/616., šerh hadisa br.2311)

5. Muhammed el-Emin eš-Šenkiti, rahimehullah, kaže: "Moramo gledati u srž riječi i suštinu govora, a ne u srž i suštinu onoga koji je te riječi izrekao! Istina je istina, pa makar bio onaj koji je iznio i rekao beznačajan!" (*Adva'ul-Bejan*, 1/6.)

6. 'Abdurrahman b. Nasir el-Sa'adi, rahimehullah, kaže: "Ako 'alim (islamski učenjak), bude govorio o stavovima ili postupcima ljudi koji su skloni novotarijama, na njemu je obaveza da bude pravedan i da svakome da njegov hakk - pravo, i da u svemu tome objasni šta je tačno, a šta netačno..." (*Tejsirul-Kerimir-Rahman*, 1/559.)

7. Imam Ibnu 'Abdul-Berr, rahimehullah, govoreći o halu islamskih studenata svoga vakt, kaže sljedeće: "Svi oni prelaze granicu u kuđenju drugog, ali kod svakog, od te dvije strane, možemo naći velika dobra, i ogromna znanja!" (*Džami'u bejanil-'ilmi ve fadlihi*, str.1135-1139.)

potvrđivanja i zadržavanja na onome oko čega se islamska 'ulema nije složila tj. oko čega se razišla!" (*Medžmu'atul-Fetava*, 6/25-26)

4. Hafiz Ibnu Hadžer el-'Askelani, rahimehullah, kaže: "Mudrost nekada

8. Imam el-Zehebi, rahimehullah, kaže: "...kako se može pogrešnim smatrati, i odbiti idžtiħad nečijim idžtihadom!?" (*El-Sijer*, 13/97.; *Nuzhetul-Fudala'*, str.946.)

9. 'Abdullah b. Mes'ud, radijallahu anhum, kaže: "Ko ti dođe sa ĥakkom - istinom - primi je, pa makar ti osoba bila mrska i nedraga, a ko ti dođe sa batilom - neistinom - odbij je, pa makar ti osoba bila ljupka i draga!!!" (*El-Iħkam fi Usulil-Aħkam*, od Ibnu Ĥazma rħm., 4/586.)

10. Imam Ibnul-Kajjim, rahimehullah, kaže: "Istina se prima od onoga ko sa njom dođe, ne bitno bila nam ta osoba prijatelj ili neprijatelj, mrska ili draga, pobožna ili griješna!" (*I'īlamul-Muvekki'in*, 1/147.)

11. Sulejman b. Abdullah b. Muhammed b. Abdul-Vehhab, rahimehullah, kaže slijedeće: "Istina (ħakk), se prima od osobe koja sa njom dođe, pa makar u pitanju bio neprijatelj koji postupa suprotno našoj vjeri!" (*Tejsirul-'Azizil-Ĥamid fi šerhi Kitabil-Tevħid*, str.600.)

12. Mu'az b. Džebel, radijallahu anhum, je rekao: "I licemjer (munafik), nekada izgovori riječi istine (ħakk)." (*Sahih Sunen Ebi Davud*, br. 3855, 4611.)

13. Ĥatim el-Esamm, rahimehullah, kaže: "Imam tri osobine, kada su u pitanju osobe s kojima nisam u dobrim odnosima:

- Veselim se kada budu u pravu, i kada nešto pogode;

- Rastužim se kada ne budu u pravu, i kada pogriješe; i

- Sebe obuzdavam od nedoličnog ponašanja prema njima!"

Kada je ovo ispričano Ahmed b. Ĥanbelu, rahimehullah, rekao je: "Subħanallah, pametnijeg čovjeka još nisam čuo! Što li nas je neznanje poklopilo, i stalo na mjesto znanja!!?"

1. Prema čovjeku se neuko ponijesmo (ponesosmo).

2. Rastužismo se kada istinu pogodi.

3. Razveselismo se onda kada ga zlo snađe!" (*Iħja'u 'Ulumud-din*, 1/64.)

14. Bekr Ebu Zejd, rahimehullah, kaže: "Očuvati se od pristrasnosti i

fanatizma, zahtijeva veliku moć uzvišena morala i ahlaka, i veoma jaku i čvrstu vjeru!" (*Tasnifun-nasi bejnel-zanni vel-jekin*, str. 77-78.)

15. Imam Šafija, rahimehullah, kaže: "Ne bih se raspravljao sa čovjekom, a da u sebi nisam rekao: 'Allahu, učini da istina izađe preko njegova srca i jezika; pa ako bi ĥakk bio na mojoj strani - poveo bi se za mnom u tome, a ako bi ĥakk bio na njegovoj strani - poveo bih se ja za njime!" (*Kava'idul-Aħkam*, 2/136.)

16. Šejħul-Islam, Ibnu Tejmiije, rahimehullah, kaže: "...s toga je farz - obaveza, svakom vjerniku da voli i pomaže ostale vjernike (mu'mine), kao i ulemu i učenjake među njima... i da uvijek hlepi (žudi) za istinom, i da je slijedi, gdje god da je nađe!" (*Medžmu'atul-Fetava*, 22/252.)

17. Šejħul-Islam, Ibnu Tejmiije, rahimehullah, kaže: "...pa ako istina još ne izađe na vidjelo, i ne bude jasna, svako će uzdržati svoj jezik od druge strane." (*Medžmu'atul-Fetava*, 35/379.)

18. Kasim b. Muhammed, rahimehullah, je rekao: "...ovo je moje mišljenje, a ne kažem da je samo ono istina (ħakk)." (*Džami'u bejanil-'ilm*, 2/1124., br.2207.)

19. Šejħul-Islam, Ibnu Tejmiije, rahimehullah, kaže: "...ako ĥakk - istina, bude poznata i jasna... nije dozvoljeno ostaviti je... ni zbog čijeg mišljenja ili stava." (*Medžmu'atul-Fetava*, 35/367.)

20. Šejħ Muhammed b. 'Abdul-veħhab, rahimehullah, je rekao: "Ono što me prođe od istine (ħakka), slobodno mi pojasnite, jer je - vratiti se istini - bolje od ostanka u batilu (neistini)!!!" (*Mu'ellefatu šejħ Muhammed b. Abdul-Vehhab, peti dio, Resa'il-Šahsijjeh*, br.6., str.42.; br.7., str.48.)

21. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "...a, ako budeš opkolio stanovnike neke tvrđave, i od tebe zatraže da s njima postupiš po Allahovom, džellešanuhu, propisu, nemoj na to pristati, jer ti ne znaš da li ćeš pogoditi Allahov, džellešanuhu,

ħukm (propis), po pitanju njih ili ne?!" (*Sahihu Muslim, Kitabul-Džihad, ĥadis br.1731.*)

22. Abdullah b. Mes'ud, radijallahu anhum, je rekao: "O ovom pitanju govorim po ličnom nahođenju, pa ako bude tačno - onda je to od Allaha, džellešanuhu, a ako bude netačno - onda je to od mene ili od šejtana, a Allah, džellešanuhu, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, su od toga čistili!" (*Medžmu'atul-Fetava*, 33/41.)

23. Imam Ibnu 'Abdil-Berr, rahimehullah, kaže: "Znanje koje je do imama Malika, rahimehullah, došlo u stilu: 'smatram da je', 'mislim da je', 'čini mi se', ili 'lijepo bi bilo', za to se ne kaže - to je ĥalal ili to je ĥaram, a Allah najbolje zna!" (*Džami'u bejanil-'ilm*, 2/1075., br.2091.)

24. Muhammed b. 'Abdul-Vehhab, rahimehullah, govoreći o učenjacima selefa ('ulemi prvih generacija), i mudžteħidima, kaže: "...ono što su oni tada o nama mislili, i kako su o nama razmišljali, je bolje od onoga što mi danas sami o sebi mislimo!!!" (*Mu'ellefatu šejħ Muhammed b. Abdul-Vehhab, peti dio, Resa'il-Šahsijjeh*, br.11., str.62.)

25. Šejħul-Islam, Ibnu Tejmiije, rahimehullah, kaže: "Mudžteħid nema pravo braniti ostalim ljudima da ga slijede u njegovim idžtihadima (pravnim mišljenjima), a niti ima pravo drugima stavljati u obavezu da ga slijede u svemu tome!" (*Medžmu'atul-Fetava*, 20/61.)

26. Jahja b. Sa'ad, rahimehullah, kaže: "...s toga, nemoj da smatra onaj, koji nešto proglasi zabranjenim (ħaram), da je onaj koji tu istu stvar smatra dozvoljenom (ħalal), propao zbog tog' svog' mišljenja, a niti onaj koji proglasi nešto dozvoljenim (ħalal), da smatra osobu koja tu istu stvar smatra zabranjenom (ħaram), propalom zbog tog' svog stava! (*Džami'u bejanil-'ilm*, 2/903.)

IMAN - VJEROVANJE

Islamski učenjaci su se složili, da se vjernikom ne može smatrati čovjek koji samo jezikom očituje pripadnost vjeri Islamu, dok ga srcem i djelima s druge strane zaniječe i ne prihvata. Za ovakve ljude se kaže da su oni munafici, tj. dvoličnjaci, a za njih se pouzdano zna da će biti u najdubljim Džehennemskim dubinama, da nas Allah, džellešānuhu, sačuva od ovakve vrste ljudi

Piše Ishak Ahmetović

Uvjet ispravnosti našeg islama jeste praktično, verbalno i srčano prihvatanje imana. Islamski učenjaci ovako su definirali značenje imana: "Iman je čvrsto vjerovanje srcem, očitovanje jezikom i praktična potvrda djelima" (*Tahavijska Akida*) U Kur'anu se nalazi veoma puno dokaza koji potvrđuju ovakvo definiranje imana, a jedan od njih je i ovaj kur'anski ajet, koji glasi u prijevodu: "Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Poslanika Njegova vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim. Oni su iskreni" (*Hudžurat*, 15) U ovom ajetu se jasno vidi, da je iman ubjeđenje i uvjerenje koje u sebi nema nikakvih primjesa, niti bilo kakvih sumnji, kao što u ovom ajetu vidimo, također da je i djelo izraženo kroz borbu imovinom i životom na Allahovom putu. Važno je napomenuti da bi iman bio primljen, nije dovoljno samo imati ubjeđenje u to. Zato potvrda imana koji je u srcu, mora biti izražena i kroz vanjska djela. Ako bi neko rekao da on srcem vjeruje, a u isto vrijeme čini djela koja ga izvode iz vjere, to bi bila sušta kontradiktornost, koja automatski pobija postojanje imana u njegovom srcu. Zato, iman koji je u srcu, neophodno je da se reflektira i na djela, a brojnost i težina djela su

shodni jačini imana. Stoga su islamski učenjaci uvrstili i djelo u definiciju, kao uvjet potpune ispravnosti imana. Isto je tako, kad se radi i o očitovanju našeg imana jezikom. Dakle nije dovoljno samo srcem vjerovati, te djelima to popratiti, već to i naš organ govora mora stalno potvrđivati. Stoga kada neki musliman kaže, *La ilahe illallah*, on to mora jezikom izgovoriti, srcem osjetiti i djelima popratiti, i tek tad će postati pravi mu'min tj. vjernik. Pa tako imamo hadis Allahova Poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg prenosi imam Ahmed u svom Musnedu u kojem stoji: "Ko iskreno kaže *La ilahe illellah*, ući će u Džennet ". Imam Ibnul-Kajjim, rahimehullah, kaže: "Iman se sastoji od govora, rada djelima i potvrde srcem". Imam Šafija, Allah mu se smilovao, u svojoj poznatoj knjizi "El-Umm" kaže sljedeće: "Ashabi, tabi'ini, kao i svi posle njih koje smo mi zatekli, bili su saglasni i svi su govorili: 'Iman je izgovor, prakticiranje i nijjet, a ni jedno od ovo troje, ne koristi bez ostalo dvoje.'" Također šejh Ishak ibn Rehavejh, rahimehullah, koji je bio učitelj imama Buharije, rahimehullah, je govorio: "Iman je govor i djelo, koji se povećava i smanjuje." A u doba Evza'ije u Šamu, Sufjana es-Sevrija u Iraku, Malika ibn Enesa u Hidžazu (Mekka i Medina) i Mu'ammera u Jemenu, tvrdilo se da su iman riječi i

djela i da se povećava i smanjuje". Poznati imam, hafiz ibn-Abdubberr, u svom "Temhidu", kaže sljedeće: "Islamski pravnici i muhadisi, saglasni su da je iman riječ i djelo, a nema djela bez nijjeta. Iman se povećava pokornošću, a smanjuje grijehanjem. Sva bogougodna djela su iman, izuzev što Ebu Hanife i njegovi sljedbenici spominju, da se bogougodna djela ne nazivaju imanom. Oni kažu da je iman potvrda (srcem) i izgovor (jezikom)". ("Šerhul-akide Et-Tahavijje" str. 373.) Iz svega dosad navedenog da se zaključiti da postoje tri osnovna temelja na kojima se zasniva iman, a to su:

- **rad srca**, od koga se zahtjeva ubjeđenje u Allahovu jednoću, strahopoštovanje, kao i traženje utočišta i oslanjanje isključivo i samo na Allaha, džellešānuhu,
- **rad jezika**, čija je funkcija da izgovori dva šehadeta, kao i ostale zikrove, tj. slavljenje Allaha, džellešānuhu, zatim traženje oprosta i pozivanje u dovama samo Allaha, subhanehu ve te 'ala,
- **rad organa**, kao što su, namaz gdje su uključeni svi organi našeg tijela, zatim zekat, post, borba na Allahovom putu, traženje nauke, halal trgovina, zemljoradnja, proizvodnja, itd., ostvarujući i izvršavajući time Allahovu naredbu u pogledu ljudske uloge

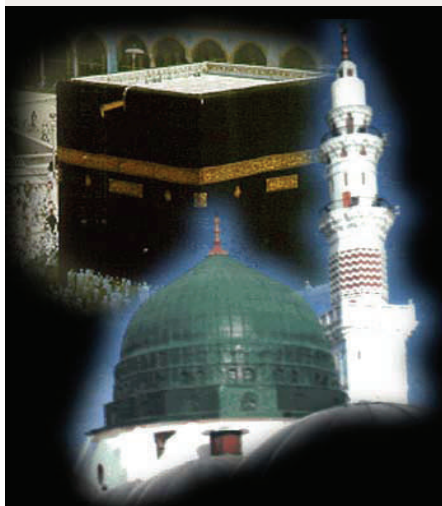
na ovome svijetu a sve to kroz validne dokaze i shodno ispravnom islamskom učenju.

Islamski učenjaci su se složili, da se vjernikom ne može smatrati čovjek koji samo jezikom očituje pripadnost vjeri Islamu, dok ga srcem i djelima s druge strane zaniječe i ne prihvata. Za ovakve ljude se kaže da su oni munafici, tj. dvoličnjaci, a za njih se pouzdano zna da će biti u najdubljim Džehenemskim dubinama, da nas Allah, džellešānuhu, sačuva od ovakve vrste ljudi. Također ako neka osoba spozna i potvrđuje svoju pripadnost vjeri Islamu samo srcem, a odbacuje tu pripadnost jezikom i djelima, ne možemo reći da je ta osoba iskreni pripadnik vjere Islama. Kada bi to bilo tačno, onda bi i Faraon bio vjernik, jer je on spoznao srcem da je Musa, alehisselam, došao sa istinom, ali nije povjerovao u tu istinu. Također i prokleti šejtan srcem je povjerovao postojanje Allaha, subhanehu ve te 'ala, ali on i dalje svojim jezikom i djelima negira Allahove naredbe, te nastoji da svojim spletkama i druge navede na taj pogubni put, koji sigurno vodi u propast. Zato onaj koji srcem vjeruje i jezikom očituje pripadnost vjeri Islamu, a djelima to ne potvrđuje, takva osoba je grijeshnik naspram Allaha, džellešānuhu i takva osoba sigurno zasluđuje obećanu kaznu za sve svoje propuste na ovome svijetu. Prenosi se od Ebu Hurejre, radijallahu anhum, da je rekao: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: *"Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko dijelova. Najvrjedniji (najveći) dio su riječi La ilahe illallah - Nema drugog boga osim Allaha, a krajnji (najniži) dio jeste skloniti prepreku sa puta. A i stid je dio imana."* (Buhari) Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovim hadisom imenuje tri, od sedamdeset i nekoliko sastavnih dijelova imana - vjerovanja. Prvi je izgovarati riječi *La ilahe illallah* (Nema drugog boga osim Allaha). Dakle ovaj vid imana mora da se izgovori jezikom. Najniži dio imana je da se skloni prepreka sa puta, a u to moraju biti uključeni i naši organi tjela,

dakle da se iman temelji i na djelima. Dok je i stid dio imana, a on ne biva osim u srcu, tako da kompletno vjerovanje sačinjava; rad jezika, srca i naših tjelesnih organa, tj. naših djela. Vidimo da se ovim hadisom potvrđuje da su sastavni dijelovi imana i verbalne (jezičke) i praktične naravi.

Iman se povećava i smanjuje

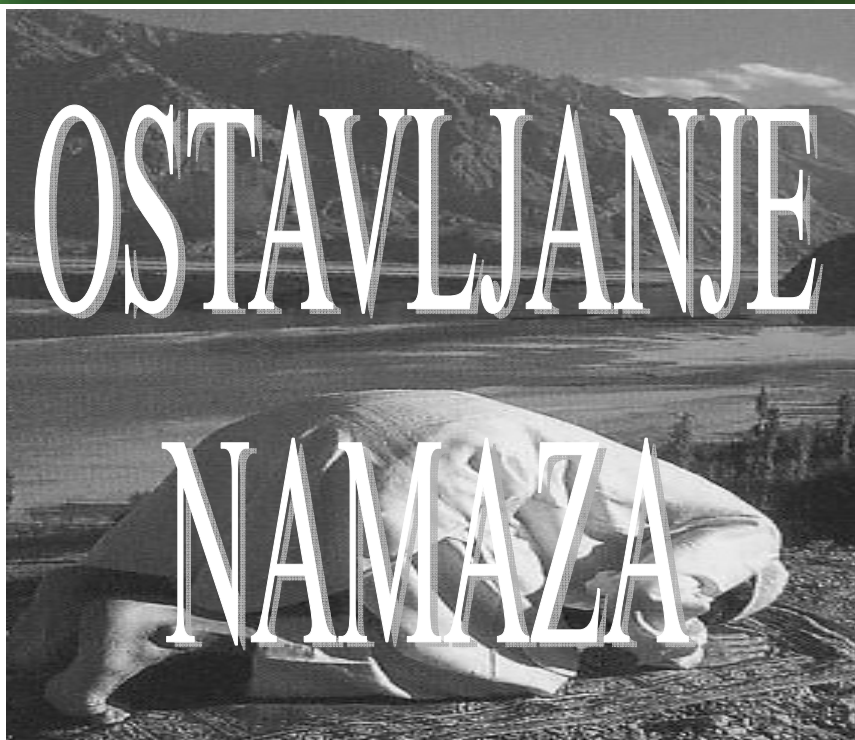
Moramo znati da iman nije uvijek isti u svim periodima čovjekova života. Iman je nekad slabiji, a nekad jači, zavisno od vjerovanja svakog insana. Stoga su na osnovu Kur'anskih ajeta i hadisa Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, islamski učenjaci došli do

zaključka, da se iman povećava i smanjuje. Povećava se činjenjem dobrih djela, a smanju je sa činjenjem loših djela. Dokaze za povećavanje imana možemo naći u sljedećim Kur'anskim ajetima, u prijevodu značenja:

"A kad se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im se povećava." (El-Enfal, 2) Kao i u suri Alu-Imran: „One kojima je, kad su im ljudi rekli: 'Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate!' - to povećalo vjerovanje, pa su rekli: 'Dovoljan nam je Allah i divan je On Gospodar!'" (Al-Imran, 173) Zatim u suri Feth: "On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više povećali vjerovanje koje već imaju - a vojske nebesa i Zemlje su Allahove; Allah sve zna i Mudar je" (El-Feth, 4) I u mnogim drugim

kur'anskim ajetima su, direktni ili indirektni dokazi, koji ukazuju na povećanje imana. Dokaz iz hadisa o povećanju i smanjivanju imana nalazimo u hadisu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhum, gdje se kaže: *"Iman se sastoji od sedamdeset i nekoliko stepeni. Najveći stepen imana su riječi La ilahe illellah - Nema drugog boga osim Allaha, a najmanji jeste uklanjanje prepreke sa puta."* (Buhari) Kao i hadis iz Munzirijeve zbirke 'Et-Tergibu ve Terhib' u kojem je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Ko od vas vidi neko loše djelo, neka ga ukloni (izmijeni) rukom, ako ne može rukom onda neka ga ukloni jezikom, a ako ne može ni jezikom, onda neka ga prezire srcem, a to je najslabiji vid imana. Kao i riječi Džundub ibn Abdullaha i ibn Omera, radijallahu anhuma, koji su znali reći: "Naučili smo vjerovati, naučili smo Kur'an čitati i učiti, pa smo povećali svoj iman."* (Tahavisjka akida, str.386) Postoje i mnoge druge brojne predaje koje nam jasno ukazuju na mogućnost smanjivanja i povećavanja našeg imana. Logički gledano, svaki čovjek može i sam na sebi osjetiti, kako mu se iman povećava ili smanjuje. Pa ako mu je iman veći on je tad veseliji, bogobojazniji, širokogrudniji i jednostavno ima neki lijep osjećaj prostranosti u prsima. Dok s druge strane ako je iman manji, čovjek je onda; tmuran, potišten, lahko se oda činjenju grijeha, osjeća tjeskobu u prsima i ne boji se svoga Stvoritelja, Allaha, džellešānuhu. Prenosi nam Ebu Dža'fer, radijallahu anhum, od svoga djeda Umejra ibn Hubejba, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Iman se povećava i smanjuje"*. Upitali su ga: 'Kako se povećava i smanjuje?' Odgovorio je: *"Kada spominjemo Allaha, pa kažemo: elhamdulillah i subhanallah, time se naš iman povećava, a kada to zanemarimo i zaboravimo, onda se naš iman smanjuje."* (Šerh Kasideti Ibnil-kajjim 2/140.)

Piše Esad Mahmutović, islamski Univerzitet Kuvajt

Obavljanje namaza je drugi od pet islamskih šartova. Ujedno i najbitniji nakon šehadeta. I znaj dragi brate i cijenjena sestro da je namaz radost za vjernike, i slast za njihove duše, i bašča za bogobožazne, i milost Allahova Njegovim iskrenim robovima. U njemu oni nalaze svoj smiraj i raduju se njegovom dolasku, u njemu se nalaze tajne koje ne može saznati osim onaj ko mu iskreno i sa srcem pride. I kada bi govorili o vrijednosti ovog Allahovog farza, trebalo bi nam puno vremena da to spomenemo i opet ne bismo bili u stanju sve spomenuti, zbog njegove veličine i značaja kod Milostivog Gospodara. A nije ni čudo kada je to najbitnija stvar ove vjere nakon šehadeta. Zato ćeš naći na puno mjesta u Allahovoj knjizi i Sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, spomen o ovom farzu, njegovoj obaveznosti, načinu obavljanja, vrijednosti te kazni onoga ko ga ostavi ili biva prema njemu

nemaran. Znajući stanje muslimana danas i njihov odnos prema ovom farzu, smatram da je ovo najbitnija tema nakon govora o

tevidu i borbi protiv širka. Kako da ne, kada je tevid temelj islama a namaz njegov stub. Šta misliš, o muslimanu, da li je moguće da postoji građevina bez temelja?! I da li je moguće da građevina bude bez stubova?! Svakako da ne! Bez temelja ona ne postoji, a kakva joj je svrha ukoliko ta ista nema svoje stubove. Zašto se onda veliki broj muslimana, da ne kažemo većina, zavarava time da im je obećan Džennet samim time što nose muslimanska imena. Ovu vjeru ne sačinjavaju imena već ubjeđenje i djelo. Zatim puno je onih koji misle da će steći nagradu nakon svoje smrti te zaraditi Džennet bez uvjerenja i bez djela samo zato što nose muslimanska imena. Ili možda što se nadaju šefa`atu Poslanika,

sallallahu alejhi ve sellem, ili možda zato što je neko od njih bio dobar na dunjaluku pa misli da ako ga ljudi toliko hvale da mu je već unaprijed određeno mjesto na ahiretu. Tako mi Allaha nema plate za čovjeka osim ono što svojim radom zasluži, niti ima nagrade na ahiretu osim ono što svojim djelima stekne. Da li će neko dobiti platu u nekoj firmi samim nošenjem određenog imena?! Ne! Pa zar misli neko da će dobiti vječnu nagradu i milost Uzvišenog Allaha, samim tim što se zove muslimanskim imenom te nakon svoje smrti dovoljno je da mu se prouči Kur'an ili samo Jasin te da će time njegov kraj biti sretan i uspješan. Žalosno je ovakvo uvjerenje i zli su postupci onih koji ovako misle i rade. Međutim oni kojima su se osladile pare te ne vide ništa drugo osim njih, ne uče niti podstiču ljude na obavljanje namaza, niti govore o njegovoj obaveznosti. Koliko ste puta u džamijama čuli hutbu na ovu temu. A koliko puta ste vidjeli kako se kapci na očima ljudi sklapaju želeći da što prije otklanjaju dva rekata Džume, a zatim trljajući svoje ruke govore "sad sam sedam dana miran". Žalosno. Tačno je da ove teme bole veliki broj ljudi a ponekad i čitave institucije, međutim govor o njima je obaveza a šutnja o njima je grijeh. Neko će reći da se time pravi razdor među muslimanima. Mi kažemo da džem'ata muslimana zapravo i nema bez tevhida i namaza. Zar nisi dragi brate čuo za hadis Allahovog Poslanika, alejhisselam, u kojem kaže: "Ili ćete poravnati safove ili će vam Allah razjediniti srca" tj. nećete biti jedinstveni. Zamisli. Neće biti jedinstva muslimana ako im safovi u namazu budu krivi! Šta je tek onda kada ne budu imali namaza. Slavljen neka je Allah. Zato nemojte govoriti o jedinstvu muslimana prije njihovog jedinstva u Allahovim kućama i to na način kako je to Uzvišeni Allah naredio. U ovoj skromnoj studiji ne želim da pišem o vrijednosti namaza niti o načinu njegovog obavljanja. Želim da spomenem propise

Pa zar misli neko da će dobiti vječnu nagradu i milost Uzvišenog Allaha, samim tim što se zove muslimanskim imenom te nakon svoje smrti dovoljno je da mu se prouči Kur'an ili samo Jasin te da će time njegov kraj biti sretan i uspješan. Žalosno je ovakvo uvjerenje

vezane za onoga ko ga ostavi, te grijeh koji proizilazi iz toga.

Ajeti o ostavljanju namaza

- Kaže Allah, džellešānuhu, u prijevodu ajeta: "A njih smijeniše zli potomci, koji namaz napustiše i za požudama podoše; oni će GAJJ pronaći; ali oni koji su se pokajali, i vjerovali, i dobro činili, njima se neće nikakva nepravda učiniti, oni će u Džennet ući." (Merjem, 59-60) Kaže ibn Abbas u komentaru ovog ajeta: "Ne znači da su ostavili namaz u potpunosti, već da su ga nisu obavljali u njegovom vremenu". Kaže Kasim ibn Muhajmir: "Izostavljali su njegovo pravo vrijeme, jer je njegovo potpuno ostavljanje kufr-nevjerstvo". Kaže Kurezi: "Ostavljanje u ajetu znači da ga nisu obavljali u džematu". Sva ova mišljenja su ispravna jer svako od njih ulazi u ostavljanje namaza, iako se ove vrste razlikuju same po sebi. Šta je to Gajj? Kaže ibn Abbas: propast; kaže Katade: zlo, kaže ibn Mesud: dolina u Džehennemu velike dubine i odvratnog jela.

- Kaže Uzvišeni u prijevodu ajeta: "A teško onima koji, kad molitvu obavljaju, molitvu svoju kako treba ne izršavaju". (Al-Maun, 4-5) Kaže Sad ibn Vekkas: "Pitao sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ko su oni koji su nemarni prema svome namazu, pa je rekao: "To su oni koji ne obavljaju svoje namaze na vrijeme". To je ujedno i osobina munafika-licemjera, da su nemarni prema namazu, ustaju na namaz lijeno i ne spominju Allaha osim malo.

- Kaže Uzvišeni, Subhanehu ve Te'ala, u prijevodu ajeta: "Šta vas je dovelo u Sekar? Reći će: "Nismo namaz obavljali". (Al-Mudessir, 42-43)

- Kaže Uzvišeni u prijevodu ajeta: "O vjernici neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine biće sigurno izgubljeni". (Al-Munafikun, 9) Kažu komentatori Kur'ana da se pod sjećanjem na Allaha u ajetu misli na pet dnevnih namaza. Zato onaj koga njegov imetak ili djeca odvrata od obavljanja namaza sigurno će propasti

na dunjaluku i na ahiretu, jer svaka blagodat je od Uzvišenog Allaha, a namaz i sjećanje na Allaha, 'azze ve dželle, jeste zapravo zahvala na tome.

Hadisi o ostavljanju namaza

- Kaže Poslanik, alejhisselam: "Prvo za šta će čovjek biti pitan na Sudnjem danu od svojih djela jeste namaz, ako on bude valjan uspjeće i biće spašen, a ako ne bude valjan propašće". (suneni, Ahmed)

- Kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ugovor između nas i njih jeste namaz, ko ga ostavi počinio je kufr (nevjerstvo)". (suneni, Ahmed)

- Kaže Poslanik, alejhisselam: "Između roba-čovjeka i nevjerstva je ostavljanje namaza". (suneni, Ahmed)

- Kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema drugog boga osim Allaha i dok ne budu obavljali namaz i davali zekat, pa ako to urade zaštitili su svoje živote i imetke osim sa pravom Islama a njihov obračun je kod Allaha, Subhanehu ve Te'ala". (muttefekun alejhi)

- Kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko bude čuvao svoj namaz biće mu to svjetlo, dokaz i spas na Sudnjem danu, a ko ne bude čuvao svoj namaz neće mu biti on svjetlo niti dokaz niti spas na Sudnjem danu i biće na Sudnjem danu sa faraonom, Karunom, Hamanom i Ubej ibn Halefom." (Ahmed, ibn Hiban) Kažu neki učenjaci da će onaj ko ne bude obavljao namaz biti proživljen sa ovom četvoricom. Zato što ga od namaza odvrća ili imetak ili vlast ili služba ili trgovina. Pa ako ga odvrati od namaza njegov imetak biće proživljen sa Karunom, ako ga odvrati vlast biće proživljen sa faraonom, ako ga odvrati služba biće proživljen sa Hamanom a ako ga odvrati njegova trgovina sa Ubej ibn Halefom poznatim trgovcem Mekke".

Neke izreke selefa (prvih generacija) o neklanjanju namaza

- Prenosi imam Malik u Muvetta` da je Omeru, radijAllahu anhum, kada je bio

proboden rečeno: "Namaz o vladaru pravovjernih", pa je rekao: "Da, jer nema udjela u Islamu onaj ko ostavi namaz, tj. nema ništa sa Islamom, zatim je klanjao a iz rane mu je tekla krv".

- Kaže Abdullah ibn Sekik, radijAllahu anhum: "Nisu drugovi Allahovog Poslanika smatrali ostavljanje nekog djela kufrom osim namaza". (Tirmizi)

- Kaže ibn Mesud radijAllahu anhu: "Ko ne klanja taj nema vjere".

- Kaže ibn Hazm: "Nema većeg grijeha nakon širka od neklanjanja namaza u njegovo vrijeme i ubistva vjernika nepravedno".

- Kaže Ibrahim En Nehai: "Ko ostavi namaz postao je kafir (nevjernik)". Ovu su samo neki od Ajeta, hadisa i izreka prvih generacija koje govore o kazni onoga ko ne klanja namaz. Zato onaj ko ima trunku imana u svojim prsima shvatiće da je stvar jako ozbiljna. A kako i ne bi bila kada veliki broj islamskih učenjaka smatra onoga ko ostavi namaz nevjernikom. A teško se nevjernicima od Džehennemske vatre. O ovoj temi tj. propisu onoga ko ne klanja namaz pisaćemo u sljedećem broju inšaAllah. Međutim ovdje želimo da ukažemo na jednu jako bitnu stvar ili krivo ubjeđenje koje se nalazi kod velikog broja muslimana. Inače gotovo svaki musliman smatra i vjeruje da je zinaluk veliki grijeh. Svaki musliman zna da je pijenje alkohola veliki grijeh, da je jedenje svinjskog mesa veliki grijeh, da je krađa veliki grijeh, da je jedenje imetka siročeta veliki grijeh, da je ženidba sa svojom sestrom ili majkom veliki grijeh - čak kod ljudi nezamisliv. Znaj dragi brate i cijenjena sestro muslimanko koji jos uvijek ne obavljate ili djelimično obavljate ovu islamsku dužnost tj. namaz, da je njegovo ostavljanje veći grijeh kod Uvišenog Allaha od ovih velikih grijeha koje smo spomenuli i od kojih se ježi koža ne samo muslimanu nego svakom razumnom čovjeku. Zato požuri ka oprostima svoga Gospodara. I ne odlaži taj momenat do momenta kad se skupe da ti klanjaju dženzu, jer tada je već kasno!!!

NAREĐIVANJE NA DOBRO I ODVRAĆANJE OD ZLA

II. DIO

Iz ovoga proizilazi da onaj koji naređuje na dobro i odvraća od zla mora da poznaje i da razlikuje halal i haram, te mubah (dozvoljeno) i mekruh (pokuđeno). Mora znati razliku između velikih i malih grijeha, te stvari u kojima se ulema razišla. Osoba koja nezna ove stvari a bavi se naređivanjem na dobro i odvraćanjem od zla, zalutat će i odvest će i druge u zabludu

Piše Suad Drpljanin

Naređivanjem na dobro i odvraćanjem od zla, čovjek ima koristi kako na ovom tako i na budućem svijetu. To će mu biti štit na dunjaluku i na ahiretu. A istovremeno je to jedna od najvažniji osobina ovog ummeta, što također potvrđuje i Allah, džellešānuhu, u prijevodu značenja: „Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio, naređujete na dobro, a od zla odvraćate, i u Allaha vjerujete... „ (Ali 'Imran 110) Da bi odvraćanje od zla ili uklanjanje istog bilo obaveza (farz) treba da se ispune sljedeći uslovi:

- da određeno djelo bude u stvarnosti zlo,
- pojava zla,
- konsenzus islamske uleme da je određeno djelo zlo,

- da uklanjanje tog zla ne prouzrokuje veće zlo

Da određeno djelo bude u stvarnosti zlo

Neće se uklanjati niti upozoravati na ono što nije zlo, jer bi tada došlo do fesada. Iz ovoga proizilazi da onaj koji

naređuje na dobro i odvraća od zla mora da poznaje i da razlikuje halal i haram, te mubah (dozvoljeno) i mekruh (pokuđeno). Mora znati razliku između velikih i malih grijeha, te stvari u kojima se ulema razišla. Osoba koja

(Buharija 3701)

Pojava zla

Ima uleme koja pravi razliku između odvaćanja od zla i uklanjanja zla, pa kažu da je odvraćanje prije a uklanjanje poslije pojave zla. Mi sada govorimo o ovom drugom slučaju. Osnova ovog uvjeta (pojava zla) je ta da čovjek nije grijешan za nešto dok to isto ne poćini.

Pojava zla biva na dva načina, javno ili tajno. Ako se zlo dogodi javno, da ga ljudi vide, onda se od tog zla odvraća i na njega se upozorava sa mudrošću. Rađenje zla tajno, može također biti na dva načina. Prvi je da se određeno zlo uradi tajno i da se u javnosti nakon toga ne vide

posljedice, kao npr. da se čovjek napije u svojoj kući a da ne izlazi iz nje. U ovom slučaju se neće pregledati njegova kuća niti će se špijunirati, jer je privatnost kuće sveta, a Allah, džellešānuhu, nam je naredio da se prije ulaska u tuđe kuće traži dopuštenje.

nezna ove stvari a bavi se naređivanjem na dobro i odvraćanjem od zla, zalutat će i odvest će i druge u zabludu. *Od Ebu Hurejre, radijallahu anhum, se prenosi da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Onaj koji poziva u zabludu, ima grijeh svih onih koji ga slijede, a da se pri tome njima ne umanjuju grijesi."*

Allah, džellešanuhu, u prijevodu značenja kaže: „O vjernici, u tuđe kuće ne ulazite dok dopuštenje ne dobijete i dok ukućane ne pozdravite; to vam je bolje, poučite se.“ (An-Nur 27) A o zabrani špijuniranja Allah, džellešanuhu, u prijevodu značenja kaže: „O vjernici, klonite se mnogih sumnjičenja, neka sumnjičenja su zaista grijeh. I ne uhodite jedni druge i ne ogovarajte jedni druge... „ (Al-Hudžurat 12) Drugi način je da se zlo dogodi tajno ali da se vide ili osjete posljedice tog zla u javnosti, kao npr. da se iz kuće osjeti miris alkohola. Ovo se smatra kao da se dogodilo javno, s tim da se opet mora prvo tražiti odobrenje za ulazak u kuću, a onda upozoriti na lijep način. Neka ulema pravi ovdje razliku pa kažu da u slučaju težih djela poput opasnosti da se može desiti ubistvo ili slično, da je tada dozvoljeno provaliti u kuću, kako bi se tako nešto spriječilo, jer je sprečavanje ubistva preče od traženja odobrenja za ulazak. A Allah najbolje zna.

Konsenzus (idžma'a) islamske uleme da je određeno djelo zlo

Ovdje pod konsenzusom se misla na konsenzus u fikhu, a ne u akidi, jer kada je u pitanju vjerovanje onda nema razilaženje među ispravnim predhodnicima (selefu-salih), jer istina u vjerovanju može biti samo jedna. Zato je vadžib upozoravati onoga ko nije na ispravnoj akidi. A kada je u pitanju fikh, razilaženje postoji od davnih dana i biće ga do Sudnjeg Dana. Razilaženje u fikhu je prihvatljivo i to razilaženje ne umanjuje vrijednost uleme jer su se čak i ashabi razilazili u nekim stvarima. Poznat je slučaj kada im je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Neka niko ne klanja

ikindiju osim kod Benu Kurejze." (Buharija 4119) Pa kada su bili na putu zateče ih ikindija, tada jedni rekoše mi ćemo klanjati kako nam je naredio Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, a drugi rekoše mi ćemo klanjati odmah jer tako Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nije mislio. Kada su se vratili nijednu skupinu Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nije ukorio. Isto tako razilaženje se dešavalo i među tabiinama i fakihima od kojih su i

razilaženje. Dok za stvari za koje ne postoje dokazi niti konsenzus (mesail-idžtihadije) ne treba upozoravati.

Da uklanjanje tog zla ne prouzrokuje veće zlo

Postoji pravilo koje kaže: odbijanje zla ima prednost nad pribavljanjem koristi. Ovo pravilo je izvedeno iz ajeta u kome Allah, džellešanuhu, u prijevodu značenja kaže: „Ne psujte one kojima se oni, pored Allah, klanjaju, da ne bi i oni nepravедno i ne misleći šta govore Allaha psovali.“ (Al-En'am 108) Vidimo da je Allah, džellešanuhu, zabranio grđenje nevjerničkih bogova, i ako je to pohvalna stvar, samo zato da to ne bi prouzrokovalo grđenje Allaha, džellešanuhu, od strane nevjernika, jer bi to bilo veće zlo od toga da se njihovi bogovi ne grde.

Odvraćanje od zla ima četiri stepena:

1. da se zlo u potpunosti ukloni;

2. da se zlo ublaži;

3. da se zamijeni istim zlom;

4. da se zamijeni većim zlom

Prva dva stepena su propisana, treći stepen vraća se na procjenu osobe koja upozorava, dok je četvrti stepen zabranjen (haram). A Allah najbolje zna. Molimo Allaha, džellešanuhu, da nas učini od onih koji će iskreno i sa mudrošću pozivati u Njegovu vjeru, te da popravi naše stanje. Amin!

I neka među vama bude onih koji će na dobro pozivati i tražiti da se čini dobro, a od zla odvrćati - oni će šta žele postići

Ali - 'Imran - 104

četvorica imama. Zato kada se dogodi razilaženje u fikhu, nikome nije obaveza (farz) da upozorava drugoga, ali je dozvoljeno spomenuti dokaz i objasniti da je neka stvar ispravnija. A ako i dalje onaj kome se ukazalo, ostane pri svom stavu (normalno da taj stav mora biti zasnovan na dokazu) onda će se ostaviti na miru, jer niko se ne smije prisiljavati da slijedi određeni mezheb. Osnova ovog što smo spomenuli je hadis kojeg prenosi Amr ibn Al-Aas da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: "Sudija kada sudi, pa uloži trud i pogodi ima dvije nagrade, a ako uloži trud i pogriješi ima jednu nagradu." (Buharija 7352) Ibn Al-Kajim kaže da je obavezno upozoravanje na stvari koje se suprotstavljaju jasnom dokazu i konsenzusu, a da je dozvoljeno upozoravanje na stvari u kojima postoji

OPŠTA PRAVILA TEKFIIRA KOD EHILI-SUNNETA VEL-DŽEMA'ATA III DIO

*Šejh Salih b. Fevzan b. Abdullah el-Fevzan hfz., kaže sljedeće:
"Čovjek mora biti oprezan i spreman kada su ove stvari u pitanju,
jer se vrlo često dešava da osoba koja je neznalica (džahil), izriče
sud tekfira nad osobom koja je isto tako neznalica poput njega.
Često puta, osoba kojoj se sudi, biva nevinom, jer nije zaslužna
kazne koja joj se od strane nekoga određuje, jer ne zna šta je
počinila*

Šejh 'Ali el-Šibl, prevod sa arapskog: Sead Jasavić; prof. fikha

Sa ovim trećim dijelom nastavljamo spominjanje osnovnih principa i pravila tekfira, koje ulema Ehli-Sunneta vel-Džema'ata, kroz svoja djela, uvijek spominje, a pogotovo onda kada je u pitanju konkretno osuđivanje osobe ili grupe ljudi na nevjerstvo (tekfirul-mu'ajjen). Ulema Ehli-Sunneta vel-Džema'ata pravi razliku između tretiranja određenog djela kufrom (tekfirul-mutlak), i tretiranja počinioca datog djela kafirom (tekfirul-mu'ajjen). Suđenje po nečemu drugom mimo Allahova, džellešanuhu, zakona je nevjerstvo (kufr), ali se neće proglasiti nevjernikom, svaka osoba koja takvo što učini zbog eventualnog neispunjenja uslova za donošenje takvog suda, ili zbog postojanja eventualnih prepreka na putu izricanja takve osude! Ulema Ehli-Sunneta vel-Džema'ata je žestoka i otvorena kada je uopšteni sud tekfira u pitanju (el-tekfir el-mutlak), ali kada je konkretni pojedinac u pitanju s oprezom bi

prilazili takvim slučajevima, bojeći se i najmanje greške na tom polju. Ulema Ehli-Sunneta vel-Džema'ata se obazire na tri stvari, kada je meš'ela tekfira u pitanju:

1. Sudsko utvrđivanje - putem Kur'ana i Sunneta - da li je određeni postupak djelo koje svoga počinioca izvodi iz Islama ili ne, jer je tekfir sušti sudski postupak.

2. Opreznost prilikom izricanja suda tekfira nad određenom osobom, uzimajući u obzir ispunjenje neophodnih uvjeta (teveffuruš-šurut), kao i nepostojanje određenih smetnji za donošenje takvog suda (intifa'ul-mevani').

3. Ne kažu za osobu, nad kojom je sprovedena smrtna kazna, predviđena za murtede, da je jedna od stanovnika Džehennema, ili da će vječno ostati u Džehennemu, jer ta stvar ne pripada nama, zato što ne znamo na koji je način data osoba skončala svoj život, i

šta se odigralo između nje i Allaha, džellešanuhu, u posljednjim momentima njenog života! Na nama je da postupamo po vanjštini određenih stvari i prema onome što vidimo, dok ljudska unutrašina pripada samo Allahu, džellešanuhu.

Ehli-Sunnet vel-Džema'at eksplicitno zadržava propis tekfira na samo dvjema grupama ljudi među muslimanima:

1. Kudat šer'ijjun (šerijatske sudije), koji su u osnovi zamjenici vladara muslimana (velijjul-emra), kada je u pitanju sprovesti šerijatskih propisa. To su osobe koje u ime Allaha, džellešanuhu, sude ljudima na zemlji! U povodu njih je imam Ibnul-Kajjim, rahmetullahi alejh, napisao svoje poznato djelo "Ilamul-Muvekki'in 'an Rabbil-'alemin", (Obavijest potpisnicima u ime Gospodara svih svjetova), jer su šerijatske sudije osobe zadužene za sprovođenje Božijih zakona među ljudima na zemlji. Propisi vezani za

šerijatske kazne, koji se nalaze u knjigama fikha su eksplicitno određeni za šerijatske sudije.

2. Kibarul-'ulema' (učenjaci visoko rangirani u znanju, iskustvu i godinama). To su ljudi koji su na deredži šerijatskih sudija, ili pak većoj od njihove deredže, i to su ljudi koji imaju pravo govoriti o ovim pitanjima. To su ljudi koji na osnovu svog znanja i

iskustva, imaju pravo utvrđivati da li je neka osoba ili grupa ljudi ispunila određene uslove za izricanje suda tekfira nad njima ili ne! (Pogledaj: *El-Durer el-Sunnijeh*, 1/467-469) Šejh Salih b. Fevzan b. Abdullah el-Fevzan hفز., kaže sljedeće: "Čovjek mora biti oprezan i spreman kada su ove stvari u pitanju, jer se vrlo često dešava da osoba koja je neznalica (džahil), izriče sud tekfira nad osobom koja je isto tako neznalica poput njega. Često puta, osoba kojoj se sudi, biva nevinom, jer nije zaslužna kazne koja joj se od strane nekoga određuje, jer ne zna šta je počinila! Dakle, moramo biti oprezni kada je sud tekfira u pitanju, i moramo se uvijek vraćati ulemi, i pitati ih u vezi datih pojava i ljudi. Nemaju pravo baviti se tekfirom muslimana početnici na putu sticanja znanja, ili pak osobe koje se bave učenjem Kur'ana napamet i sl.! Nemaju pravo tekfiriti ljude, i izvoditi ih iz Allahove, džellešanuhu, vjere, a da ne poznaju dobro djela i postupke koji čovjeka izvode iz vjere! Dakle, stvar je veoma ozbiljna i delikatna, i na svakoj

osobi, koja se nespremna upustila u ove teme, je da se iskreno pokaje Allahu, džellešanuhu, zbog toga, i da svoj jezik dobro čuva od neispravnog i netačnog tekfira muslimana, i da se dobro podučiti znanju prije nego li se upusti u priču o nečemu, i da se konsultuje sa ulemom i učenim ljudima, i da se dobro osvrne na stanje

čovjeka o kojem je riječ - da li ima opravdanja za svoje postupke ili ne!? (Pogledaj: *El-Tekfir ve Davabituhu*, str. 106) Što se tiče opšteg muslimanskog puka, ili poletne omladine, pune hamasa i želje za ovom vjerom, ili početnika u sticanju šerijatskog znanja - oni nikako ne polažu pravo na bavljenje propisom tekfira muslimana! Zbog čega kažem

Ebu Zerr, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem da kaže:

"Nevjernik je onaj koji tvrdi da mu je otac onaj koji to, uistinu, nije.

Nije od nas onaj koji prisvaja ono što nije njegovo i neka pripremi svoje mjesto u Vatri.

Onaj koji nazove neku osobu nevjernikom (kafirom) ili kaže Allahov neprijatelj, a ne bude tako, to se na njega odnosi."

[imam Muslim]

da navedene skupine ljudi nemaju pravo baviti se ovim propisom? Zbog toga što postoji jedna velika smetnja pri njima koja ih ometa od pravilnog i ispravnog bavljenja ovim propisom. Ta smetnja se zove - neznanje, ili slabo i površno znanje, kao i neuračunljivost, ili veoma slaba uračunljivost! Obje osobine predstavljaju veliku smetnju

pri osobama koje se žele baviti sudstvom, a pogotovo izricanjem suda tekfira nad jednim muslimanom, ili pak nad većim brojem njih! Šejh Salih b. Fevzan b. Abdullah el-Fevzan hفز., kaže sljedeće: "Musliman se, prvo, mora podučiti tome koja su to djela koja čovjeka mogu izvesti iz vjere; čovjek se prvo mora podučiti tim stvarima, prije nego li se upusti u

govor o tim temama, jer će na taj način govoriti o Allahu, džellešanuhu, bez znanja. U suprotnom, smatraće da je svaka osoba koja nije na onome na čemu je i on - nevjernik, i pored toga što se dobro zna da se nevjernikom ne smije proglasiti niko drugi do osoba po pitanju koje imamo čvrst dokaz iz Kur'ana, Sunneta ili Idžma'a! Znanje o Kur'anu, Sunnetu i Idžma'u - odakle se uzima? Da li će se ono uzimati izravno iz knjiga? Da li će se ono uzimati iz čitaona raznih biblioteka, ili bukvalnim pamćenjem određenih tekstova napamet? Ne! 'Ilm i znanje se ne stiče ni na koji drugi način osim izravno od učenjaka i uleme; dobro učene uleme, koji su duboko pronikli u spoznaji ciljeva ove vjere. Znanje se ne uzima direktno iz knjiga, čitanjem, ili pak pamćenjem određenih tekstova! Nije svaka osoba koja je naučila Kur'an napamet, ili je naučila dosta hadisa napamet - alim! Time se ne postaje 'alim! Znanje je oličeno u pravilnom razumjevanju vjere (fikha). Znanje je ispravno shvatanje principa Allahove džellešanuhu, vjere, i ono se ne stiče, i ne može se znati, osim uz učenje i preuzimanje znanja izravno od učenjaka (fukaha), i ostale uleme koji će nam lijepo pojasniti značenja određenih tekstova - tekstova koje smo pročitali, ili smo ih naučili napamet!

Nastavak na sl. strani

Neko može razumjevati određene tekstove na način koji je veoma dalek, i koji nema nikakve veze s Allahovom, džellešānuhu, Knjigom, ili sa Sunnetom Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Da se dotična osoba povratila ulemi i učenjacima, kako bi mu pojasnili značenja određenih tekstova - uvidjela bi netačnost svojih konotacija i proizvoljnih zaključaka! (Pogledaj: *El-Tekfir ve Davabituhu*, str. 103) Zbog svega navedenog, ulema i svi ostali muslimani vraćaju propis tekfira dvjema prethodno spomenutim skupinama: šerijatskim kadijama, a u slučaju nepostojanja šerijatskih kadija muslimani će se u ovim pitanjima obratiti visoko rangiranoj ulemi, poznatoj po šerijatskom znanju, širokim vidicima i obzorjima, i dugom iskustvu!

Uslovi na koje se mora paziti, prije nego li se pristupi izdavanju fetvi:

- Ne govoriti bez znanja.
- Zadržavati se na mešhur i poznatim mišljenjima jednog mezheba.
- Ne ići za olakšicama, niti za poteškoćama.
- Kloniti se čudnovatih mišljenja (ševazz).
- Ne stidjeti se reći: Ne znam.
- Ne prihvatati se izdavanja fetvi bez prethodne dozvole od strane uleme.
- Birati najjača mišljenja iz određenog mezheba.
- Ne žuriti sa odgovorom, niti se libiti od traženja pojašnjenja datog pitanja.
- Ne upuštati se u raspravu prije dobre pripreme za nju.
- Ne igrati se s tekstovima radi poriva svoje duše i strasti. (Pogledaj: *Fikhul-l'itilaf*, 353-361., autor: *Mahmud Muhammed el-Hazendar*)

Pitanje tekfira je propis uz kojeg su usko vezani mnogi propisi naše vjere,

koji, često puta, ne mogu ni pasti na pamet osobi koja se olahko potpiše na presudu u ime Allaha, džellešānuhu, Gospodara svih svjetova, da je određena osoba, ili grupa ljudi, osuđena na vječni boravak u džehennemu! Ove dvije skupine ljudi - kadije i ulema - su osobe sa kojima ide i propis "**Ikametul-Hudždže**" - uspostavljanja dokaza protiv ljudi koji su počinili ili čine neka od djela kufra! "**Ikametul-Hudždže**" - uspostavljanje dokaza protiv nekog čovjeka se razlikuje od "**bejanul-Hudždže**" - uopštenog pojašnjavanja nekog propisa. "**Ikametul-Hudždže**" - je validno i ispravno samo od strane kadija ili visoko rangirane uleme, jer su samo oni intelektualno-šerijatski stručni po datom pitanju, dok se "**bejanul-Hudždže**" - sušto pojašnjavanje propisa, dozvoljava i početnicima u sticanju šerijatskog znanja, kao što smo mi inša'allah, i ostali muslimanski puk! Dakle, nismo mi ti koji su intelektualno-šerijatski stručni kada je "**ikametul-hudždže**" u pitanju, već samo šerijatske kadije, i visoko rangirana ulema. (Ovako *šejh Ali el-Šibl hafizahullah*, govori za sebe, a gdje smo onda mi u odnosu na njega! *Opaska prevodioca*)

Od "**Ikametul-Hudždže**" (validnog uspostavljanja dokaza nad nekom osobom), ovisi ohalaljivanje nečije časti, imetka ili života - što su sve pravne posljedice tekfira, poput: nenaslijeđivanja, gubljenja pravo na vilajet (upravljanje), itd., ali, kada je u pitanju "**bejanul-Hudždže**" (uopšteno pojašnjavanje dokaza nekoj osobi), od njega ne ovisi ohalaljivanje nečije časti, imetka ili života, i najviše što se nakon njega može reći jeste - **tadlil** tj. smatranje određene osobe zalutalom, ili zabludjelom - ali nikako nevjernom! Zbog toga su šerijatske sudije osobe koje imaju pravo pozvati određenog krivca na pokajanje (istitabeh), kako bi anulirali sva moguća opravdanja datoj osobi sutra pred Allahom, džellešānuhu. Pokajanje će se, od određene osobe, nekoliko puta tražiti, kako bi bila maksimalno razoružana, i ostavljena bez ikakvog aduta - sutra na generalnom suđenju pred Allahom, džellešānuhu.

Osoba kojoj je Allah, džellešānuhu, podario malo znanja i mudrosti polaže pravo na upoznavanje svijeta sa ovom vjerom i njenim propisima (bejanul-hudždže), ali ne smije sebi dati za pravo uspostavljanje dokaza protiv ostalog svijeta (ikametul-hudždže), bez detaljnog osvrta na ispunjenje neophodnih uvjeta, ili postojanje određenih smetnji, i bez osvrta na osnovna fikhška pravila, i eventualni nastanak veće štete od postojeće štete, ili nestanak postojeće koristi - koja se trenutno uživa - što sve može nastati kao neočekivana posljedica pogrešnog pristupa mes'eli tekfira! Dakle, početnici na putu stjecanja znanja (tullabul-'ilm), misionari (daije-imami-hatibi), nemaju prava upuštati se u vode konkretnog tekfira muslimana. Na njima je obaveza pojašnjavanja propisa i stavova naše vjere po određenim pitanjima, kao i maksimalno pripremanje terena za buduću uspostavu šerijatskih propisa i zakona. Pogotovu se ne smijemo služiti propisom tekfira onda ako između nas i određene osobe dođe do nesuglasja, svađe ili razdora! U takvom slučaju mi moramo biti razlogom njegove upute i hidajeta, razlogom njegovog prelaska iz tame na svjetlo, a ne razlogom njegovog što daljeg udaljavanja i ostavljanja u tami! Šta kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, Aliji, radijallahu anhum, onda kada ga šalje za Hajber: "*Tako mi Allaha, da Allah, tvojim sebebom, uputi jednog čovjeka - bolje bi ti bilo nego li da dobiješ krdo crvenih deva!*" (*Sahihul-Buhari, Kitabul-Džihad*, br.2942., *Feda'ilul-Sahabe*, br.2406) Nije mu rečeno: Ti njima samo isporuči i dostavi vjeru, kako bi svoj hak odužio, ili kako bi bio miran na Sudnjemu danu, već mu je rečeno: Maksimalno nastoj na tome da se ljudi prihvate upute!!! Ovo je obilježje mu'mina! Danas slabije nailazimo na ljude poput Alije, radijallahu anhum; ljude kojima je stalo da uputa dođe do srca ljudi, već se samo usredsređuju na to da ljudima lijepo odrežu!

Nastavak u narednom broju, inšaAllah.

Priča se da je neko halifu Abdulmelika na smrtnoj postelji upitao: "Kako se osjećaš, vladaru pravovjernih?" - pa mu je odgovorio: "Kao što je rekao Uzvišeni: „A doći ćete nam pojedinačno, onakvi kakve smo vas prvi put stvorili, napustivši dobra koja smo vam bili dali.“ (El-En'am, 94) ("El-bahru er-raiku fi ez-zuhdi we er-rekaiki")

Pripovijeda se da je Zurara b. Ebu Evfa, kadija iz Basre, klanjajući ljudima kao imam sabah-namaz, počeo učiti suru "El-Muddessir" i da je, kada je došao do riječi Uzvišenog: «A kada se u rog puhne». {EI-Muddessir, 8.) zastao, rasplakao se, počeo jecati i na namazu od straha umro. ("El-bahru er-raiku fi ez-zuhdi we er-rekaiki")

NA SMRTNOJ POSTELJI

Priča se da je Harun er-Rešid pred smrt lično svojom rukom odabrao svoje ćefine, zagledao se u njih i rekao: «Bogatstvo moje mi nije od koristi, snage moje nema više.» (El-Hakkatu, 28.-29.)

Bilježi se da je Omer bin Abdul-Aziz, Allah mu se smilovao, pisao jednom svom prijatelju, savjetujući ga i poručujući mu: "Savjetujem vam da se Allaha bojite i trajno budete svjesni Njegovog motrenja na vas. Opskrbite se takvalukom i čestitošću, jer ste u boravištu koje će uskoro propasti sa svim svojim stanovnicima, a Allah je vlasnik ahiretskih prostranstava i svih strahota koje tamo imaju. Pitaće vas i o najsitnijim stvarima koje ste počinili. Tako vam Allaha, Allahu se okrenite, Allahovi robovi! Neka vam je na pameti neizbježna i neminovna smrt. Dobro poslušajte Allahove riječi: "Svako živo biće će smrt okusiti." "Sve što je na zemlji prolazno je." "A kako će tek biti kada im meleki budu duše uzimali udarajući ih po obrazima i po leđima njihovim."

Pripovijeda se da je halifa el-Me'mun pred smrt po svojoj postelji posuo luga, legao na njega i zamolio: "O Ti čija je vlast neprolazna, smiluj se onome čija je vlast prošla!" ("El-bahru er-raiku fi ez-zuhdi we er-rekaiki")

NE ZABORAVIMO ...

SREBRENICA...

Zločinci se boje da ih ne dostigne ovosvjetska djelimična ljudska kazna. Čak i kada bi se sa njima postupilo isto onako kako su oni činili sa svojim žrtvama, to ne bi bilo uzvratanje istom mjerom, samim tim što su svoje žrtve ubijali bespravno i bez razloga, a oni bi, u ovom slučaju, bili kažnjeni pravedno i sa razlogom. Ko će uciviljenoj majci njene suzne oči vratiti i u neprospavane, nemirne i brižne noći smiraj donijeti? Zar se može majci dijete ubijeno vratiti ili ženi muž pojaviti ili sestri brat nestali odnekud doći

Piše hfz.mr. Muhammed Fadil Porča

Ikada živa sahranjena djevojčica bude upitana zbog kakve krivice je ubijena!" (Prijevod Et-Tekvir, 8-9) Ovim Uzvišeni Stvoritelj Allah, subhanehu ve teala, prijeti ubici i zločincu koji je ogrezao u grijehu tako da se trznio posegnuti za ubistvom nevine djevojčice koja nema nikakvog grijeha prema njemu niti prema bilo kome. Bez ikakve sumnje takav će stati na Velikom danu da odgovara za svoje nedjelo pred Onim Koji poznaje tajne nebesa i Zemlje i Kojem ništa nije sakriveno. Ako će biti pitan onaj kome je nepravda nanesena, kako li će tek biti ispitivan onaj koji je nasilje učinio?! Šta može da kaže i čime da se pravda zločinac?! Nesumnjivo da će žrtva tražiti da se kazni onaj ko je prolio njenu nedužnu krv pred Onim Koji upravlja svim i Kojem ništa izmaći ne može. Zločinci se boje da ih ne dostigne ovosvjetska djelimična ljudska kazna. Čak i kada bi se sa njima postupilo isto onako kako su oni činili sa svojim žrtvama, to ne bi bilo uzvratanje istom mjerom, samim tim što su svoje žrtve ubijali bespravno i bez razloga, a oni bi, u ovom slučaju, bili kažnjeni pravedno i sa razlogom. Ko će uciviljenoj majci njene suzne oči vratiti i u

neprospavane, nemirne i brižne noći smiraj donijeti? Zar se može majci dijete ubijeno vratiti ili ženi muž pojaviti ili sestri brat nestali odnekud doći...?! Zar je satisfakcija žrtvi to što će

zločinac odležati nešto vremena u zatvoru ili što će ostatak kostiju žrtve biti sahranjen i njegovi najbliži znati gdje je ukopan?! A koliko i koliko je onih neznanih, a još uvijek traženih od svojih dragih, za koje se neće nikada na ovom svijetu naći nekog traga. Zlikovac će biti natovaren grijesima

svoje žrtve, koju je ubio samo zato što je dotični musliman bio i što je u Uzvišenog Allaha, subhanehu ve te'ala, vjerovao i samo Njemu na sedždu padao. Tako je rekla prva žrtva prvog zločina na svijetu: "Ja želim da ti poneseš i moj i svoj grijeh i da budeš stanovnik u Vatri. A ona je kazna za sve nasilnike. I navede ga njegova pohotna duša da ubije brata svoga pa ga on ubi i postade jedan od izgubljenih." (Prijevod El-Maide, 29-30) Oni koji su govorili: „Slijedite naš put, a mi ćemo nositi grijehove vaše; a ne bi ponijeli nijedan grijeh njihov, oni samo lažu, ali će, sigurno, vlastito breme i breme onih koje su u zabludu odveli nositi, i za laži koje su iznosili, doista, na Sudnjem će danu odgovarati." (Prijevod El-Ankebut, 12-13) nose najveću krivicu i odgovornost.

Služio je zlikovac svojim naredbodavcima, pokoravao se pretpostavljenim u zlu, "blagosiljan" i bodren od sveštenika mraka bio, a na Sudnjem danu će reći: "Mi smo prvake naše i starješine naše slušali pa su nas oni s Pravog puta odveli; Gospodaru naš, podaj im dvostruku patnju i prokuni ih prokletstvom velikim!" (Prijevod El-Ahzab, 67-68)

Želio je zločinac više tuđe zemlje, jer mu je njegova tijesna postala zbog nezasićenosti i pohlepe, a kada ga grob njegov pritisne i pritijesni, šta će mu koristiti da je cijeli svijet njegov bio...?! A što je za njega još gore, to je proživljenje i veliki sud u koji on neće ni da vjeruje. "Zar ćemo postupiti s onima koji vjeruju i čine dobro kao s onima koji prave nered na Zemlji, ili, zar ćemo postupiti s onima koji se grijeha klone isto kao i s griješnicima?" (Prijevod Sad, 28)

Koliki je samo naboj mržnje u zlikovcima nagomilan kada su mogli ruku podići na nekog i nedužnog?! Kakva je to svijest i savjest, ako je ikako ima? Što se tiče odnosa prema njima on treba da bude jasan i kategoričan: "Ali vam zabranjuje da prijateljujete s onima koji ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg izgone i koji pomažu da budete prognani. Oni koji s njima prijateljuju sami sebi čine nepravdu." (Prijevod El-Mumtehina, 9)

Ako zločinci ne bude gonjeni niti adekvatno odgovarali za počinjeno zlo, onda im se daje nova prilika i iz korijena zla ponovo može izniknuti izdanak. Umjesto kazne oni dobivaju nagradu, čak im se određuje primanje i pomoć i dodjeljuju odlikovanja i povlašteni status, jer su borci, a to što su bili s druge strane i bili začetnici zla i njegovi realizatori, kao da nije ni bitno. Ovde se radi o poremećaju sistema vrijednosti i o gašenju moralnih principa. Možda će takvi u svom narodu biti proglašeni herojima zato što su po njima dobro učinili. A što se tiče formalne osude zločina, oni to nikada neće moći izreći, iako od te formalnosti nema nikakve praktične koristi. Kako da pogaze

princip na kojem još uvijek rade i u kojeg vjeruju i na kojem su uspostavili svoju vlast, koja im je priznata na prostoru počinjenog genocida i zločina.

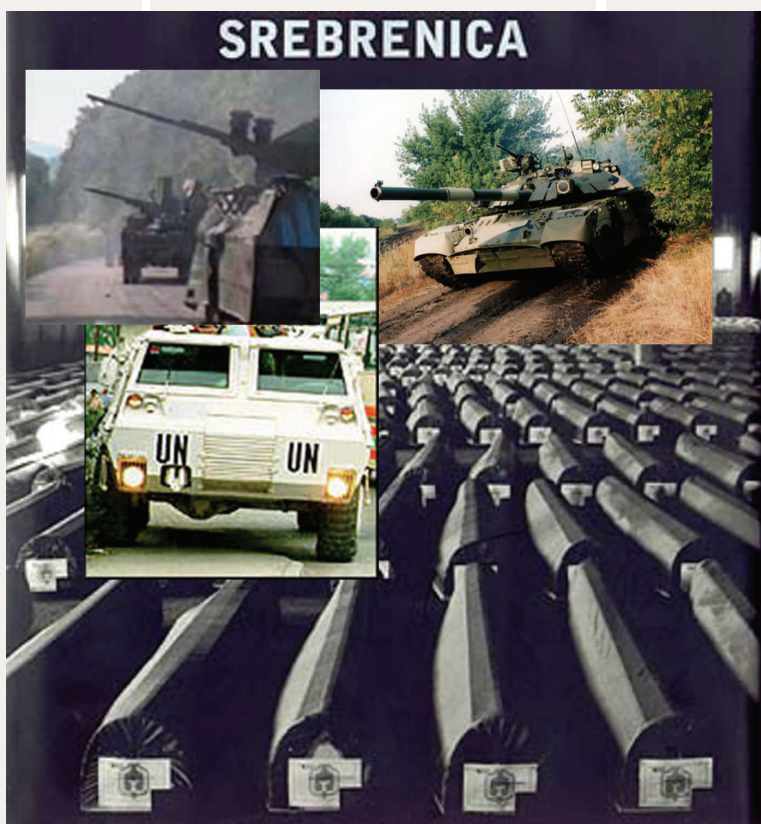
Oni koji štite zločince ili ih amnestiraju ili ih na bilo koji način pomažu ili im određuju neprimjerene kazne i sami su saučesnici u zločinu. Činiti dobro lošem je kao činiti zlo dobrom. Kako se osjećaju oni koji su se obavezali da će zaštititi žene, djecu i ljude, pa su ih predali da budu na zvjerski način poubijani i zlostavljani. Zar ne osjećaju barem dio krivice za zlo kojem su sobom doprinijeli i dio obaveze prema

krajnje oprezni budimo.

Oni koji nisu učestvovali na strani zla, već su mu se na bilo koji način suprotstavili drugačije su okarakterisani i prema njima je drugačiji odnos: "Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg ne izgone - Allah, zaista, voli one koji su pravični." (Prijevod El-Mumtehina, 8)

Treba biti postojan na principima i propisima islama i ne dozvoliti da ikada više muslimanski narod bude zavarano,

prevaren i lahak plijen ikome. Krajnje je vrijeme da se zapitamo koliko se još uvijek među našim narodom poznaju islamski propisi koji regulišu cjelokupni ljudski život, koliko se uči Kur'an, koliko se zna, koliko u praksi primjenjuje i po njemu živi?! Koliko nam je sunnet - životni put i praksa posljednjeg Allahovog poslanika i o d a b r a n i k a Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, vodilja i smjernica u životu?! Koliko među nama još ima onih koji Allahu Uzvišenom na sedždu ne padaju pet puta dnevno, po čemu se u osnovi razlikujemo od drugih.

tom narodu? I kako se takvima moglo i kako im se ikada može vjerovati?

Na nama je da uzmemo pouku iz zločina koji se nad muslimanima kod nas odigrao. "Ako vas se oni domognu, bit će neprijatelji vaši i pružit će prema vama, u zloj namjeri, ruke svoje i jezičine svoje, i jedva će dočekati da postanete nevjernici." (Prijevod El-Mumtehine, 2) I koliko se još zločina i genocida dešava širom svijeta za koje se možda neće ni čuti na ovom svijetu. I zato pouku crpimo i

Treba raditi za opšti interes svih muslimana i založiti svoj trud, vrijeme, snagu, materijalna dobra i sposobnosti na tom putu. Treba pomoći uplakanu majku i ohudovljenu ženu, jetimu dati sigurnost i utjehu, običi muhadžire koji su se vratili na svoja porušena ognjišta, poučiti neukog i školovati đaka i studenta, spominjati da se ne zaboravi i ne ponovi, ... Gdje smo mi u svemu ovome, neka se svako zapita, prije nego što bude pitan ili bude kasno...

ADABI POSJETE MEĐU ŽENAMA

Lijepo je unaprijed dogovoriti se sa sestrom i tražiti dozvolu da se dođe. Tako pružamo našem domaćinu priliku za uređivanje kuće, djece, te pripremu onoga sa čime će nas ugostiti. Nema sumnje da će to ostaviti ljepši utisak kod nas o našoj sestri, jer svako želi da dočeka gosta sa punim srcem kao što je rekao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme: "Neće niko vjerovati od vas dok ne bude volio svome bratu ono što voli samom sebi" (Buhari 13, Muslim 45)

Piše Ummu Mu'az - Mekka

Nema sumnje draga moja sestro da je međusobno posjećivanje islamom dozvoljeno i da čak u nekim situacijama postaje stroga obavezadžib. Nalazimo takođe hadise koji nas podstiču na ovu stvar i u kojima nalazimo obećanu nagradu onome ko po tome postupi. Prenosi se od Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, da je rekao da je čovjek posjetio svoga brata u drugom selu, te mu je Allah, subhanehu ve te'ala, postavio meleka na njegovom putu i kada je naišao pored njega rekao mu je: „Gdje si se zaputio?“, našto mu je odgovorio; „Želim posjetiti svoga brata u tom selu.“, pa mu je rekao: „Da li tebi pripada neka blagodat kod njega, koju čuva?“, našto je rekao: „Ne, osim što ga ja volim u ime Allaha.“, tada mu je rekao: „Ja sam Allahov izaslanik tebi i zaista te je Allah zavolio onako kako si ti njega zavolio u Njegovo ime.“ (Muslim 2567) Došlo je u hadis-kudsiji da je rekao Uzvišeni Allah: „Moja ljubav je postala obavezna onima koji se međusobno vole u Moje ime, sjede, posjećuju i darivaju. (Premosi ga Imam Malik, hadis sahih-sahihu terğib ve terhib 2581, Albani) Isto tako nalazimo

šerijatske pravnike, koji slijedeći sunnet Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, ukazuju pažnju tim zajedničkim odnosima, tako da kada pišu svoja djela odmah nakon završetka poglavlja o ibadetima

moja sestro, da bi ostvarili šerijatske ciljeve od naših međusobnih posjeta, kao što je Allahovo zadovoljstvo, obećane nagrade, slijedenje Poslanikove, sallallahu alejhi ve selleme, upute i kako bi ojačale naše međusobne veze, moramo se predrđavati određenih šerijatskih adaba koji su vezani za posjetu. Tako da ću pokušati navesti neke adabe kojih bi se trebale predrđavati moleći Uzvišenog Allaha da me pomogne u tome.

Nijet

Treba po svaku cijenu nastojati da nam nijet bude iskren, te da naša posjeta bude isključivo radi Allaha Uzvišenog, jer će se sa ispravnim nijetom postići očekivana nagrada. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme: "Zaista se djela cijene prema namjerama ... (Mutefekun alejhi)

Odabiranje pogodnog vremena

Jedno od pokuđenih vremena za posjete je vrijeme poslije jacie. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, je smatrao pokuđenim spavanje prije jacie i govor poslije

(namaz, post, hadždž), počinju sa međusobnim odnosima kao što je trgovima, brak i drugo jer se ljudi svakodnevno susreću sa tim pitanjima, tako da ne bi došlo do nesuglasica i prepirki između njih. Međutim draga

nje. (Buhari 568) Osim ako se izuzme iz toga stvari u kojima je dobro, kao što je sticanje znanja, razgovor o stvarima koje se tiču muslimana, ugošćavanje gostiju itd. Također treba da uzimamo u obzir vremena u kojim je naša sestra zauzeta sa svojim privatnim poslovima ili njenim ibadetima, kao zikr poslije sabah namaza do izlaska sunca, ili odgoju djece, ili dočeku muža itd. Tako ćemo sa našom posjetom koja je pohvalna, učiniti da ona ostavi stvar koja joj je možda stroga obaveza - vadžib.

Ostavljanje iznenadnih posjeta

Lijepo je unaprijed dogovoriti se sa sestrom i tražiti dozvolu da se dođe. Tako pružamo našem domaćinu priliku za uređivanje kuće, djece, te pripremu onoga sa čime će nas ugostiti. Nema sumnje da će to ostaviti ljepši utisak kod nas o našoj sestri, jer svako želi da dočeka gosta sa punim srcem kao što je rekao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme: "Neće niko vjerovati od vas dok ne bude volio svome bratu ono što voli samom sebi" (Buhari 13, Muslim 45) Ovo se ne može postići iznenadnom posjetom koja ponekad dovede do tjeskobe i uznemiravanja, posebno ako je tvoja sestra u stanju u kojem ne voli da bude viđena.

Da vrijeme posjete ne bude dugo

Od četiri stvari za koje će čovjek prvo biti pitan na Sudnjemu Danu je vrijeme, to jest u čemu ga je proveo (Tirmizi 2417, hadis sahih, Albani) Duga posjeta će dovesti do toga, da će tvoja sestra osjetiti da si joj otežala ili da tebe nije briga za njene obaveze naspram njene djece, ili njenog muža, ili njene obaveze kao domaćice, pa će to biti uzrok da se njena ljubav prema tebi smanji ili potpuno izgubi.

Izuzetak za dužu posjetu

Ukoliko bi se odužilo vrijeme posjete, treba da se to vrijeme iskoristi u stvarima koje su korisne, u onome u čemu ćete ti i tvoja sestra imati

nagradu kod Allaha. Na primjer, čitanje islamskih knjiga, slušanje korisnih predavanja ili govoriti joj o propisima vjere za koje smatraš da ih ona još ne zna kako bi tvoja sestra osjetila radost, jer se okoristila tvojom posjetom, te joj vrijeme nije prošlo uzaludno. *Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme: "Prenesite od mene pa makar jedan ajet!"* (Buhari 3461)

Pažnja u govoru i pokretima

Moramo paziti na osjećaje naše sestre kako je ne bi povrijedili sa radoznalošću u govoru ili pokretu. Ne treba zapitkivati o stvarima koje se tiču nje ili njenog muža i njihovih međusobnih odnosa koje nisu za javnost. Rekao je Uzvišeni Allah u

prijevodu značenja ajeta: „O vjernici, ne zapitkujte o onome što će vam pričiniti neprijatnosti ako vam se objasni.“ (Al-Maide, 101) Također ja Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme rekao: „Od ljepote čovjekovog islama je da ostavi ono što ga se ne tiče.“ (Tirmizi 2318, Albani ga je ocjenio sahihom).

Ispoljavanje zadovoljstva

Lijepo je ispoljiti zadovoljstvo prema onome čime smo ugošćeni od jela ili pića, smatrajući sve to u velikim količinama ma koliko to bilo malo u stvarnosti. Kloniti se rasipništva prilikom dočeka gostiju, te se kloniti kuđenja hrane i po cijenu ako ti se nije svidjela. *Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, nije nikada kudilo*

hranu, ako bi mu se svidjela jeo bi je, a ako nije ostavio bi je. (Buhari 3563, Muslim 2064).

Ostavljanje pretjeranog šaljenja (zbijanja šale)

Onaj ko se pretjerano šali bit će mrzak i ponižen kod svojih sugovornika, te će ispuniti njihova srca mržnjom prema sebi, naročito ako je njegova šala teška i na njihov račun, te ako vrijeđa njihovu čast i osjećaje. Ovo ne zabranjuje da se našalimo prilikom svojih posjeta u okviru šerijatskih normi, ali treba da pazimo da govorimo uvijek istinu, čuvamo čast muslimana i njegove osjećaje, te da ne prelazimo granice dozvoljenog.

Pažnje na djecu

Moramo podučiti našu djecu kako da se ponašaju u toku posjete. Od urednog sjedenja do pažnje na stvari naše sestre. Majka nije odgovorna za svoju djecu samo u svojoj kući, naprotiv odgovorna je i u kući svoje sestre. A ukoliko naša djeca pokvare nešto, trebamo to popraviti, bez obzira bio to namještaj ili nešto drugo od stvari koje su dragocjene kod tvog domaćina, te pomoći pri čišćenju kako ne bi tvoja sestra osjetila da si ti kao gošća nepristojna ili da su tvoja djeca takva.

Zahvala prilikom završetka posjete

Zahvaliti joj se nakon posjete sa riječima: „Allah te nagradio svakim dobrom, na lijepom dočeku i ugošćavanju!“, te joj se izviniti ako si je ti ili tvoja djeca uznemirila tokom posjete. Ovakav lijep gest će inša-Allah odstraniti neprijatnost ili mržnju iz njenog srca ukoliko se to kod nje nađe.

Molim Allaha Uzvišenog da učvrsti naše međusobne odnose, da budu samo radi Allaha, subhanehu ve te 'ala, nadajući se Njegovoj, subhanehu, ljubavi i oprost.

ALLAHU MOJ, ILI GA UPUTI NA PRAVI PUT ILI GA UDALJI OD MENE

Pitala sam ga: „Hoćeš li da prekineš taj način života koji sad imaš i da se okreneš islamu, pa da budeš spašen ili ću ja morati da odem zauvijek od tebe u ime Allaha?“ Iznenadeno je reagovao i neshvatljivo mu je bilo da mi je Allah preči od njega (estagfirullah), da treba da bude "budala" kao ja, da zamjeni muziku Kur'anom, da ne priča ništa o drugima, da ne sjedi zajedno sa drugim ženama, da se mora razlikovati od žena sa nošenjem brade, da slijedi Allahov put i praksu Poslanika, sallahu alejhi ve sellem, ma gdje i u koje doba živimo, da zamijeni kafane za džamije, da mu braća budu vjernici a ne kafanski jarani, da može imati pored mene najviše još tri žene u halalu a ne kao dosad desetine u haramu

Rođena sam u Bosni prije nekih 33 godina u jednoj muslimanskoj porodici, koja je bila vrlo daleko od islama i njegovih propisa. Komunizam je izbrisao kod mnogih sve tragove islama, pa i kod nas. Više se držalo do bratstva i jedinstva sa čafirima, nego do bilo čeg drugog. Gdje nije bilo islama, nije bilo ni moralnog života, samo se pilo i lumpovalo. Brak mojih roditelja je bio pun pijanstva, svađe, maltretiranja i raznih drugi scena surovog života. Sve to mi je samo davalo povod, da što prije odem od njih i da se udam. Imala sam mlađeg brata kojeg mi je bilo mnogo žao ostaviti, ali sam ipak to uradila, jer je tako Allah, subhanehu ve te'ala, odredio.

Udala sam se za komšiju muslimana kao maloljetnica, mislila sam da će se mojom udajom svi moji životni problemi riješiti, ali nažalost nije bilo tako... On je bio vozač kamiona, dani i noćima je navraćao u kafane, tražio druge žene i mene sa tim svojim životom ponižavao. Elhamdulillah, u tom svemu sam rodila prvog sina, koji

je tada bio moja jedina radost, ali koja nije dugo trajala, jer je nakon dva i pol mjeseca Allahovom odredbom preselio na ahiret - svi smo Allahovi i svi se Njemu vraćamo! To je bio za mene veliki šok, ali sam se pomirila s tim, jer sam tad već bila navikla na životne teškoće. Na samom početku rata u Bosni, rodila sam drugog sina, koji se rodio nijem (sa mahanom govora i otvorenim nepcetom)! Situacija u braku kod mojih roditelja a i mom braku je išla sve na lošije i lošije, šejtan je uradio svoje; novac, kafane, muzika, pjevačice i konobarice su mog muža odvojile od mene. Znam samo da sam u mnogim noćima plakala i od tolikih problema često izgovarala: „Bože moj sačuvaj me od ovoga svega, podari mi sabur da izdržim i što dalje odavde...“ Poželela sam da odem od njega, ali kud? Ništa bolje ni kod roditelja, pa sjedi gdje sjediš, jer ne smiješ obrukati roditelje i vratiti im se, sramota, sjedi i trpi - saburaj...

Tako je i bilo neko vrijeme, dok Allah, džellešanuhu, dovu ne usliša, koja je imala svoj uzrok, a to je bila moja mala beba, koja je kao što sam rekla,

rodila se nijema! Ja i moj sin smo krenuli sa izbjeglicama iz Bosne, iz rata, u Hrvatsku, da ga pokušaju operisati. Moje srce je bilo toliko ranjeno, jer ostavljam moje roditelje (majka mi je bila tad invalid), moga malog brata i moga muža (iako nisam sumnjala da neće biti sam)... U Hrvatskoj sam bila u kampu sa izbjeglicama i čekala termin za operaciju, ali iskušenja za iskušenjima, nemam svoga nikoga, a moji tamo pod granatama! Zatvorila sam se u sobu sa svojim djetetom i molila sam Allaha da me izbavi iz ove situacije. Napokon mi se, elhamdulillah, dijete operisalo i morala sam napustiti Hrvatsku. Krenula sam mome mužu, koji je poslije mog odlaska izbjegao u zemlje Evrope. Allah je dao da dođemo u jedan izbjeglički kamp pokraj jedne pobožne porodice! Dane sam provodila sa njima, dok su oni obavljali namaze, ja sam sjedila i gledala ih. Pitala sam se: „Zašto ja ne klanjam, zašto sam ohola, šta još sve treba da mi se desi, pa da se vratim Allahu? Kada mi je nešto trebalo i za operaciju djeteta, molila sam se

dovom, a sada kada ide sve dobro, ja ništa zauzvrat ne činim, pa zašto sam toliko ohola zašto se Allahu ne zahvaljujem i kada imam i kada nemam?„ Toliko puta sam se pitala dok sam bila u Hrvatskoj (osamnaest mjeseci): „Nemam novac, a ko me ovo hrani? Nemam poznanike, a ko mi pomaže za operaciju?“... i tako se sjetih svojih riječi i suza te posudi par knjiga. Počeli su, Allahovom odredbom, moji prvi koraci u islam, počeli su prvi ajeti da se vrte u mojim ustima i srcu, moji prvi ruku'i i sedžde, moji namazi koje sam morala kriti od muža i ostalih ljudi! Počeli su moji najdraži koraci u islam i sticanje znanja, uz sreću i zadovoljstvo moje duše! Moje dane sam izmjenila iz čitanja raznih bezveznih knjiga u čitanje islamskih knjiga, umjesto kahvenisanja sa izbjeglicama, pazila sam na svoje namaze i mnogo ostalog. Kako sam ja dan za danom, korak po korak, više u vjeru, moj muž je koracima sve više i više iz kuće. Uspostavila sam namaze i učila sam o vjeri, te sam počela svoje dijete, koje je samo Allahovom odredbom i milosti progovorilo, da učim još od prvih koraka o islamu i spašenom putu! Bila sam zaposlena, ali sam uvijek težila da prestanem raditi i da budem vjernica u kući svoga muža, da se pokrijem i nosim hidžab! Moj život se pretvorio u Džehennem, moj muž dalje javno odlazi od kuće, prijetio mi je sa drugim ženama, tukao me je radi vjere, namaza, hidžaba, učenja djeteta i brukanja pred društvom, jer sav svijet napreduje a ja nazadujem i njega ponizujem! Nisam mogla odmah, ali sam svoj posao ostavila i odlučila sam nositi hidžab. Svaki korak i dan više u islamu, su mi bili draži, više zadovoljstva u duši ali sa puno više iskušenja. Rat je stao, odlascima u Bosnu insan je nailazio na razne kritike a što je najgore ili najteže je to da nisam imala podršku mojih roditelja, koji nisu svoj život pa ni nakon rata izmjenili i nije im pouke bilo kao i mnogim drugim porodicama. Moji roditelji u Bosni, koje rat nimalo nije promijenio, su podržavali zeta, a on

je to koristio i dalje nastavio ići po kafanama, te stalno prijetio: „Skidaj to sa glave ili odoh, evo me u noćnom baru...“, nastavljao sa fizičkim maltretiranjem, kidao moje mahrame, izolirao me od drugih, podcjenjivao pred svojim društvom, mojom i svojom familijom, te mnoge druge stvari. Noćima sam ga čekala i obraćala se plaćući svome Gospodaru, čineći dovu: „Allahu moj, olakšaj mi i daj mi izlaz iz ovog, ili ga uputi na pravi put, ili ga udalji od mene?“ Molila sam također puno za moje roditelje i familiju, pričala sam im o islamu, o spašenom putu, slala pisma, knjige, kasete i trudila se onoliko koliko sam mogla. Mom mužu sam navodila razne primjere, čitala mu, puštala video i audiokasete za dokaz, navodila primjer moralnog života koji vodi do uspjeha i nemoralnog koji vodi do propasti, sve ovo sam mu govorila kroz razne primjere ljudi koje mi poznajemo, kao što su naši roditelji itd. Ali Allah upućuje koga hoće i ostavlja u zabludi koga hoće.

Pored 15 godina braka sa njim i ophođenja kao sa najvećim vjernikom i pored dvoje djece, odlučila sam ga ostaviti u ime Allaha, subhanehu ve te 'ala. Važnija mi je pokornost Uzvišenom Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, nego daljnji ostanak u ovakvom braku. Mnogo je primjera iz vremena Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji su slični mom primjeru. Dovila sam danima i mjesecima prije moje odluke, ponekad mi se srce stezalo od straha. Pitala sam se kako ću sama sa djetetom, nemajući nikoga ovdje od rodbine da bih mogla da se obratim, oslonim i tražim pomoć, gdje ću sa hidžabom, kako i kud??? Ali na to sve je došao odgovor, koji sam osjetila u mom srcu, mojoj duši, u mom mozgu: „Imam Allaha i divan li je On Pomagač i Zaštitnik, On opskrbljuje i vjernika i nevjernika, On je taj koji daje utočište, On je taj koji, kada se dvoje rastave, učini neovisnim jedno o drugog, On ukazuje na pravi put kome hoće, On je Allah Gospodar svih svjetova...

Pitala sam ga: „Hoćeš li da prekineš taj način života koji sad imaš i da se okreneš islamu, pa da budeš spašen ili ću ja morati da odem zauvijek od tebe u ime Allaha?“ Iznenadeno je reagovao i neshvatljivo mu je bilo da mi je Allah preči od njega (estagfirullah), da treba da bude «budala» kao ja, da zamjeni muziku Kur'anom, da ne priča ništa o drugima, da ne sjedi zajedno sa drugim ženama, da se mora razlikovati od žena sa nošenjem brade, da slijedi Allahov put i praksu Poslanika, sallahu alejhi ve sellem, ma gdje i u koje doba živimo, da zamijeni kafane za džamije, da mu braća budu vjernici a ne kafanski jarani, da može imati pored mene najviše još tri žene u halalu a ne kao dosad desetine u haramu. Uzoholio se i odbio je, nije htio uzeti put spasa i mislio je da neću moći bez njega i njegovog imetka. On ima najbolja i mnogo skupa auta, tri kuće koje sam mu ostavila u ime Allaha i pored toga još mnogo novaca, ali nema zadovoljnu dušu, nema vjere u Allaha i tako je ostao da i dalje luta šejtanovim stazama zablude, da ga Allah uputi na pravi put i sve one koje lutaju. Sad je već dvije godine kako ne živimo zajedno, Uzvišeni Allah mi je dao roditeljima i bratu uputu, uselio se islam u njihove živote, nisam više za njih bolesna, luda, propala, zalutala i ne znam više kako me sve nisu nazivali, već sam sad osoba koju vole, poklanjaju mi pažnju, savjetuju se sa mnom i mnogo drugih lijepih stvari koje želim za sebe zadržati. Brinem se sad za svog četrnestogodišnjeg sina, imam oko sebe sestre i džem'at, koji mi mnogo znače. I sada imam elhamdulillah iskušenja, a ko ih nema danas, jer život svakog vjernika je pun iskušenja, ali sam zadovoljna i bit ću inša-Allah zadovoljna šta god da Allah odredi. Razlog, zašto ovo pišem, jeste da pored mene ima još mnogo sestara koje imaju slična iskušenja kao što sam ja imala. Molim Uzvišenog Allaha da nam se svima smiluje i olakša. AMIN.

Sestra u islamu

POUKE I PORUKE

IZ SURE JUSUF III.DIO

Ona je počela da Jusufa, alejhi-s-selam, navodi na grijeh, a to nije isto kao kad čovjek navodi i traži od tuđe žene da s njim počini grijeh, nemoral, jer tada se čovjek boji da dotična žena odbije njegovu ponudu. Međutim, kada žena poziva čovjeka na grijeh, onda tu više nema nikakvih prepreka. Zbog toga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, i kaže da će jedan od onih koji će biti na Sudnjem danu u Allahovom hladu, tj. hladu Arša Veličanstvenog, biti i čovjek kojeg je lijepa i ugledna žena pozvala na nemoral, a on to odbio iz straha od Uzvišenog Allaha

Pripremio Hajrudin Ahmetović po istoimenom predavanju učenjaka Muhammeda Saliha el-Munedždžida

Nastavljamo sa dozvolom Uzvišenog Allaha, da ukratko spominjemo pouke i poruke iz sure Jusuf, moleći Uzvišenog da nas učini od onih koji slušaju i slijede ono što je najbolje i najljepše. Uzvišeni Allah kaže, kao što stoji u prijevodu značenja:

(19) "I dođe jedna karavana, te poslaše vodonošu svoga i on spusti vedro svoje. 'Muštuluk!' - viknu on - 'evo jednog dječaka!' I oni su ga kao trgovačku robu sakrili, a Allah dobro zna ono što su uradili. (20) I prodadoše ga za jeftine pare, za nekoliko groša; jedva su čekali da ga se oslobode. (21) I onda onaj iz Misira, koji ga je kupio, reče ženi svojoj: 'Učini mu boravak prijatnim! Može nam koristan biti, a možemo ga i posiniti!' I eto tako Mi Jusufu dadosmo lijepo mjesto na Zemlji i naučismo ga tumačenju snova - a Allah čini šta hoće, ali većina ljudi ne zna. (22) I kad on stasa, Mi ga mudrošću i znanjem obdarismo; tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine. (23) I počeo da ga na grijeh

navodi ona u čijoj je kući bio, pa zaključa sva vrata i reče: 'Hodi!' - 'Sačuvaj Bože!' - uzviknu on -, 'vlasnik me moj lijepo pazi; a oni koji dobro uzvrate zlim neće nikad uspjeti.' (24) I ona je bila poželjela njega, a i on bi nju poželio da od Gospodara svoga nije opomenu ugledao - tako bi, da odvratimo od njega izdajstvo i blud, jer je on uistinu bio Naš iskreni rob".

19. Obveseljivanje radosnom viješću: "'Muštuluk!' - viknu on - 'evo jednog dječaka!'" Međutim, obveseljivanje može da bude i sa lošom viješću, što možemo vidjeti u riječima Uzvišenog: "I obraduj ih bolnom patnjom." U ovom slučaju obveseljivanje ustvari predstavlja ismijavanje i povećavanje poniženja. Dozvoljeno je da se nagradi onaj ko dođe sa radosnom viješću, kao što je Ka'b b. Malik, radijallahu te'ala anh, nagradio ashaba koji mu je došao s radosnom viješću o primanju njegovog pokajanja. Ka'b, radijallahu te'ala anh, nakon što mu je dotični ashab saopćio radosnu vijest, skinuo

mu je sa sebe ogrtač i ogrnuo ga njime. Tako dragi moj brate, ko god ti dođe s radosnom viješću i kaže ti: "Položio si ispit", ili ti kaže: "Dobio si sina", ili s bilo kojom drugom dobrom viješću, nagradi ga bilo čime što će i njega obradovati kao što je i on obradovao tebe. Takođe, u hadisu koji govori o primanju pokajanja Ka'b b. Malika, radijallahu te'ala anh, spominje se da je Ka'b, nakon što mu je saopćena ta radosna vijest, požurio da učini sedždu Uzvišenom Allahu iz zahvalnosti, tako da onaj koji bude obradovan radosnom viješću, lijepo je da učini sedždu zahvalnosti Uzvišenom Allahu. Pri tome nije uslov da čovjek bude pod abdestom, niti da je okrenut prema Kibli, niti postoji određena dova koja se uči na sedždi.

20. Riječ "širaa" upotrebljava se u arapskom jeziku kako za prodaju tako i za kupovinu. U ovom ajetu ima značenje prodaje: "I prodadoše ga za jeftine pare", i ovakvi izrazi koji mogu da imaju dvojako značenje u arapskom

jeziku nazivaju se "el-ad'dad", kao što npr. riječ "kur'u" u arapskom jeziku može da ima značenje hajda (nečistoće), kao što može i da ima značenje čistoće.

21. Prodaja slobodnog čovjeka i uzimanje njegove protuvrijednosti je od velikih grijeha. *Ebu-Hurejre, radijallahu te'ala anh, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, rekao: "Uzvišeni Allah kaže: 'Trojici sam Ja parničar na Sudnjem danu: čovjeku koji je sklopio ugovor s Mojim imenom, u Moje ime se zaklinjući, zatim ga iznevjerio; čovjeku koji je prodao slobodna čovjeka i hranio se od njegove protuvrijednosti; i čovjeku koji je unajmio najamnika i tražio je od njega da upotpuni svoj posao, a zatim mu nije dao njegovu nadnicu.'"* (Buharija, 2114)

22. Uzvišeni Allah ukazuje počast prema Jusufu, alejhi-s-selam, kada daje da se odgaja u vladarevoj kući. Nije ga učinio poniženim i potlačenim. Vladar Misra rekao je svojoj ženi: "Učini mu boravak prijatnim! Može nam koristan biti, a možemo ga i posiniti!" Živeći u vladarevoj kući Jusuf se nije promijenio, nije potpao pod iskušenja koja su ga snalazila, prije a i poslije zatvora. Također, u ovom ajetu je odgovor svima onima koji tvrde da vjernici, oni koji slijede i praktikuju vjeru, kao i oni koji pozivaju u nju su siromasi.

23. Mladiću koji odraste u pokornosti Uzvišenom Allahu, Allah mu daje znanje i mudrost: "I kad on stasa, Mi ga mudrošću i znanjem obdarismo; tako Mi nagrađujemo one koji dobra djela čine."

24. Opasnost osamljivanja sa ženom strankinjom: "I počeo da ga na grijeh navodi ona u čijoj je kući bio, pa zaključa sva vrata." Ovakvo osamljivanje je zabranjeno i vodi u velike probleme. *Od Ukbe b. Amira, radijallahu te'ala anh, se prenosi da je*

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, rekao: "Nipošto ne ulazite kod žena (tuđih)!" Jedan od Ensarija je upitao: "Allahov Poslaniče, šta misliš (kažeš) za djevera?" "Djevera je smrt!" - reče Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme. (Buharija, 4934; Muslim, 5638; Tirmizi, 1171)

Spletkarenje vladareve žene koja se, da bi navela Jusufa, alejhi-s-selam, na grijeh, koristila sljedećim stvarima:

- Ona je počela da Jusufa, alejhi-s-selam, navodi na grijeh, a to nije isto kao kad čovjek navodi i traži od tuđe žene da s njim počini grijeh, nemoral, jer tada se čovjek boji da dotična žena odbije njegovu ponudu. Međutim, kada žena poziva čovjeka na grijeh, onda tu više nema nikakvih prepreka. Zbog toga Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, i kaže da će jedan od onih koji će biti na Sudnjem danu u Allahovom hladu, tj. hladu Arša Veličanstvenog, biti i čovjek kojeg je lijepa i ugledna žena pozvala na nemoral, a on to odbio iz straha od Uzvišenog Allaha;

- Jusuf, alejhi-s-selam, se nalazio u njenoj kući, tj. nije joj bio stranac da se posumnja u njega pri ulasku u njenu kuću;
- Pozaključavala je vrata i njen staratelj je bio odsutan, što je sve

olakšalo činjenje nemorala;

- Podsticala ga je na grijeh riječima: «Hodi!»;
- On je bio mladić, a poznato je da je kod mladića strast i potreba za ženom veća;
- Ona je bila njegova vlasnica i na njemu je bilo da je sluša i da joj se pokorava;
- On je bio sluga, a strast za nemoralom kod sluga i robova je veća nego kod slobodnih ljudi, jer se slobodni ljudi boje da se vijest o njihovom nemoralu ne proširi, dok se, uglavnom, na sluge i robove gleda s dozom poniženja i niže vrijednosti;
- Jusuf, alejhi-s-selam, je bio iz strane zemlje a takav se manje brine hoće li se njegova vijest proćuti ili ne od čovjeka koji je iz iste zemlje;
- Vladareva žena je bila izuzetne ljepote što uglavnom i biva podsticaj na nemoral;
- Još se poslužila i spletkama drugih žena;
- Zaprijetila mu je zatvorom.

Uzvišeni Allah pomaže Svoje robove u najtežim situacijama, učvršćuje ih na Njegovoj, subhanehu ve te'ala, vjeri: "da od Gospodara svoga nije opomenu ugledao". On, alejhi-s-selam, bio je, također, poželio vladarevu ženu, međutim, Uzvišeni Allah mu je poslao opomenu odvrćajući ga od njegove želje. Kakva je to opomena bila? Kaže se da je Jusuf, alejhi-s-selam, vidio lice svoga oca Ja'kuba, ili očevu ruku kako je pruža. Međutim, ništa od ovoga nije došlo u vjerodostojnim predajama. Dovoljno nam je da kažemo kao što je rekao i naš Uzvišeni Gospodar da je Jusuf, alejhi-s-selam, ugledao opomenu od svoga Gospodara. Kakva je ona bila, to toliko i nije bitno. Bitno je da znamo da opomene vraćaju čovjeka njegovom Gospodaru. Podsjećaju čovjeka na veličinu i uzvišenost njegovog Gospodara. Upravo zbog toga griješnik i pada u grijeh. Čini ga iz

Nastavak na sl. strani

zaborava na Allahovu, subhanehu ve te'ala, uzvišenost, veličinu i moć. Uzvišeni Allah je rekao, kao što stoji u prijevodu značenja 17. ajeta sure En-Nisa': "Allah prima pokajanje samo od onih koji učine kakvo rđavo djelo samo iz lakosmislenosti, i koji se ubrzo pokaju; njima će Allah oprostiti. - A Allah sve zna i mudar je." Također, stoji u prijevodu značenja 54. ajeta sure El-En'am: "A kada ti dođu oni koji u riječi Naše vjeruju, ti reci: 'Mir vama! Gospodar vaš je sam Sebi propisao da bude milostiv: ako neko od vas kakvo ružno djelo iz lakosmislenosti učini, pa se poslije pokaje i popravi, - pa, Allah će doista oprostiti i samilostan biti.'" Također, u prijevodu značenja 119. ajeta sure En-Nahl: "Onima koji urade zlo iz

neznanja, pa se kasnije pokaju i poprave, Gospodar tvoj će poslije toga sigurno oprostiti i samilostan biti." Od Ibn-Abbasa, radijallahu te'ala anhumu, Mudžahida, Ebu-Alije, rahmetullahi te'ala alejhima, se prenosi da su govorili: "Svaki grijeh koji počinio čovjek, učini ga iz zaborava na Uzvišenog Allaha." (*Tefsir Ibn-Kesir, 1/615*) Da nije Allahove, subhanehu ve te'ala, pomoći i podrške čovjek se ne bi mogao održati na Pravom putu, makar bio i od najiskrenijih Njegovih robova: "tako bi, da odvratimo od njega izdajstvo i blud, jer je on uistinu bio Naš iskreni rob." Slično se spominje i za Poslanika, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme: "I zamalo da te oni odvrte od onoga što ti Mi objavljujemo, da bi protiv nas nešto

drugo iznio, i tada bi te oni smatrali prijateljem. A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se malo priklonio." (*Prijevod značenja El-Isra, 73-74*) Od Enesa, radijallahu te'ala anh, se prenosi da bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve ala alihi ve selleme, često govorio: "O Ti, Koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Tvojim vjeri!" Upitao sam ga - kaže Enes: "Allahov Poslaniče, povjerovali smo u tebe i ono s čime si došao, pa zar se bojiš za nas?!" Rekao je: "Da. Uistinu su sva srca između dva Allahova prsta, okreće ih kako hoće." (*Tirmizi, 2140*)

Allaha Uzvišenog molimo da nas učvrsti u Njegovim vjeri sve dok Ga, subhanehu ve te'ala, ne sretnemo na Sudnjem danu. Amin.

POMOZIMO MALOM AHMEDU !!!

Esselamu alejkum poštovani čitatelji,

našoj redakciji stiglo je pismo od brata Sinanović Mirnesa kao apel za pomoć njegovom sedmogodišnjem sinu Ahmedu. Ahmedovim roditeljima je potrebna neophodna novčana pomoć zbog liječenja njihovog sina. Ahmedovi roditelji su redakciji dostavili nalaze ljekara, uputnicu ljekara za liječenje na Kipru kao i Izvod iz matične knjige rođenih. Molimo svakog onog ko je u mogućnosti da pomogne malom Ahmedu kako bi mogao da otputuje za Kipar. Molimo Allaha Subhenahu ve Te'ala da Ahmedovim roditeljima olakša njihova iskušenja.

Sadržaj pisma Ahmedovih roditelja

Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu,

hvala Allahu koji nas je uputio na Pravi put.

Draga braćo i sestre gdje god bili na svijetu poslušajte riječi vapaja za pomoć u bolesti našeg Ahmeda, našeg sina. Naš sin Ahmed je rođen 1999. godine sa uređenim problemom u razvoju Down Sindrom. Ta bolest se očituje tako da dijete kasni u svom fizičkom i psihičkom razvoju. Ali uz pomoć Allaha džellešanuhu i Njegovih riječi iz Časnog Kur'ana da nema bolesti a da za nju nema lijeka. Mi smo čuli da na Kipru postoji ustanova na kojoj se liječe i ovakve bolesti. I tako uz pomoć dobrih ljudi mi smo Ahmeda odveli 3 puta poslije čega se i vide pomaci na bolje. Ali pošto znate kakva je situacija ovamo u BiH mi više neznamo kako da nastavimo sa tertmanom pa smo se odlučili i na ovaj korak.

Neka vam dragi Allah poveća nafaku.

Sinanović Nezir i Mirnesa, Opština Zavidovići
Selo Sinanovići bb. 72224 Čardak
tel.: 032 851 088, mob.: 063 827 078
Žiro račun: IK Banka Zenica
Broj: 15-6013-9219507

VAŽNOST SUNNETA I SIRE U ISLAMU

Treba imati na umu da sira zauzima veliko mjesto u programu odgoja i znanja kod muslimana kroz sva vremena. Muslimani nisu zapadali u krizu u pogledu pobjede i isticanja ponosa islama na zemlji, osim u slučaju kada se odstupi ili iskrivi pravac na kojem je bio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem

Piše Bilal Bosnić

I majuci u vidu bitnost izučavanja sire (Poslanikov životopis) sa jedne strane i znatan povratak muslimana Allahovoj vjeri islamu sa druge strane, prilazićemo inša'Allah u narednom periodu izučavanju ove oblasti na način izvlačenja pouka, poruka i propisa iz događaja koji su se desili našem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovim ashabima. Na taj način želimo upoznati naše čitaoce sa djelima koja govore na temu sire izvlačenjem poruka, pouka i propisa iz tih događaja. Dalje želimo da podstaknemo čitaoce da sami iščitavaju dotične događaje iz knjiga koje su prevedene na naš jezik.

Kur'an i sunnet dolaze iz istog izvora

U prijevodu značenja ajeta iz sure Ali-Imran stoji: "Reci: 'Ako Allaha volite mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!' A Allah prašta i samilostan je. Reci: 'Pokoravajte se Allahu i Poslaniku! A ako oni glave okrenu pa, Allah, zaista ne voli nevjernike.'" (Ali Imran, 31-32) Isto tako u prijevodu značenja sure El-Hašr stoji: "... ono što vam Poslanik kao nagradu da, to uzmite, a ono što vam zabrani ostavite i bojte se Allaha, jer Allah zaista strahovito kažnjava." (Al-Hašr, 7) Potvrda ovome se nalazi u suri An-Nisa: "Onaj ko se pokorava

Poslaniku, pokorava se i Allahu, a onaj ko glavu okreće, pa mi te nismo poslali da im čuvar budeš." (An-Nisa, 80) Rekao je imam mufessira Ibn-Džerir Et-Taberi, Allah mu se smilovao, o ovom zadnjem ajetu, da Allah upozorava ljude i džinne u pogledu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i napominje ih da ko se pokorava Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, pokorio se i Allahu. Zato slušajte njegov govor i izvršavajte njegove naredbe, jer što vam god naredi znajte da te naredbe dolaze od Allaha Uzvišenog, a šta vam god zabranjuje znajte da te zabrane dolaze od Allaha. Također u prijevodu sure En-Nisa stoji: "O vjernici pokoravajte se Allahu, i pokoravajte se Poslaniku, i predstavnicima vašim, a ako se u nečemu ne slažete obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i onaj svijet, to vam je bolje i za vas riješenje ljepše." (An-Nisa, 59) Mudžahid u sklopu tefsira ovog ajeta kaže: "Vratite se Allahovoj knjizi i sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem." Mejmun b. Mehran je rekao: "Vraćanje Allahu znači vraćanje Njegovoj knjizi, a vraćanje Poslaniku ako je živ a kada ga Allah uzme sebi, vraćanje se odnosi na njegov sunnet." U dva Sahiha od ibn Mes'uda, radijallahu anhu, stoji da je jedna žena došla kod Ibn Mes'uda i rekla: "Jesi li ti

rekao da je Allah prokleo one koje čupaju obrve i one kojima se čupaju i one koje stavljaju periku?" Odgovorio joj je da jest pa je rekla: "Ja sam čitala Allahovu knjigu od početka do kraja i nisam našla ono što ti kažeš." Ibn Mes'ud na to reče: "Ako si je čitala, morala si naći riječi Uzvišenog: "... ono što vam da Poslanik uzmite a ono što vam zabrani ostavite!" Svakako, odgovori ona. Ibn Mes'ud reče da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Allah je prokleo one koje čupaju obrve." Došlo je u Sijerul-ealam od Rafije da je rekao, da je čuo imama Šafiju kako kaže: "Ako nađete nešto u mojoj knjizi da se suprotstavlja sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, onda uzmite sunnet a ostavite ono što sam ja rekao." Rekao je Šafija, Allah mu se smilovao: "Koja bi mi nebesa hlad činila i koja bi me zemlja držala ako bi došao do mene hadis Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa ne bih radio po njemu." Ebu Haris prenosi od imama Ahmeda, Allah mu se smilovao, da je rekao: "Ne smije izdavati fetvu, osim čovjek koji poznaje Kur'an i sunnet." Ebu Hanifa, Allah mu se smilovao, je rekao: "Nije nekom dozvoljeno da uzme naš govor ako ne zna naše argumente."

Nastavak na sl. strani

Imam Malik, Allah mu se smilovao, je rekao: *"Sunnet je kao Nuhova lađa, pa ko se na nju popne spasit će se, a ko se ne popne, utopit će se."*

Sira je prva medresa za muslimane

Treba imati na umu da sira zauzima veliko mjesto u programu odgoja i znanja kod muslimana kroz sva vremena. Muslimani nisu zapadali u krizu u pogledu pobjede i isticanja ponosa islama na zemlji, osim u slučaju kada se odstupi ili iskrivi pravac na kojem je bio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Imam Zuhri, Allah mu se smilovao, je rekao: *"U nauci je sira znanje za dunjaluk i ahiret."* Neki od selefa su znali kazati: *"Učili smo bitke Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i proučavali ih kao što učimo sure iz Kur'ana."* Iz ovoga se razumije da odstupanje od ispravnog razumjevanja islama nastaje pogrešnim shvatanjem ili odstupanjem od sire Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Pa zbog toga dolazi do uništenja, ponižavanja i padanja u smutnje. Kaže Allah, džellešānuhu, u prijevodu značenja sure En-Nisa: **"Onoga ko se suprotstavi Poslaniku, a poznat mu je pravi put i koji pođe putem koji nije put vjernika, pustit ćemo ga da čini šta hoće i bacit ćemo ga u Džehennem a užasno je on boravište!"** (An-Nisa, 115) Omer, radijallahu anhu, kojeg je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zbog ispravnog shvaćanja i slijeđenja sunneta, nazvao El-Faruk (rastavljač istine od neistine) je znao za opasnost govora o Kur'anu onog ko ne poznaje sunnet i siru, pa je zbog toga savjetovao svoje ashabe kada bi ih slao kao izaslanike: *"Dolaziće vam ljudi koji će se raspravljati sa vama pozivajući se na Kur'an, želeći napraviti smutnju, pa im odgovarajte sunnetom, jer nosioci sunneta najbolje poznaju Allahovu knjigu."* Prenosi Ebu Naim u El-Huli da je Imam Šafija u pogledu na filozofe rekao: *"Takvi se trebaju*

bičevati, zatim vezati da ih deve vuku kroz plemena. To bi im bila kazna zato što su ostavili Kur'an i sunnet a uzeli filozofiju." Imam Šafija u svom djelu El-Itisam navodi govor imama Malika koji je rekao: *"Onaj ko uvede novotariju u islam, misleći da je to dobro, jeste kao da hoće reći da Muhammed, salallahu alejhi ve sellem, nije potpuno dostavio poslanicu."* Allah, džellešānuhu u prijevodu značenja kaže: **"... danas smo vam vjeru vašu upotpunili..."** (Al-Ma'ide)

Ono što nije bila vjera toga dana ne može ni danas biti vjera. Imam Ahmed je rekao: *"Osnova sunneta kod nas je slijeđenje onoga na čemu su bili ashabi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem."*

Obaveznost uzdizanja Kur'ana i sunneta iznad svih mišljenja

Nema dobra građevini koja ne počinje časnim Kur'anom i biserima oko njega, jer mijenjanje ličnosti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovog programa za drugu ličnost i drugi program, jeste slijeđenje izmišljotina koje su u startu osuđene na propast. Rekao je Uzvišeni u prijevodu značenja: **"Vi u Allahom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu i koji često Allaha spominje."** (Al-Ahzab, 21)

Ibn Džerir et-Taberi za ovaj ajet kaže:

"Da budete sa njim gdje je on bio, uzimajući ga kao uzor i da se ne razilazite sa njim." U suri An-Nisa Allah upozorava da nešto nije u redu sa imanom onog ko nije zadovoljan sa Allahovim naredbama ili zabranama. Rekao je Uzvišeni u prijevodu značenja: **"I tako mi Gospodara tvoga oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete, dok se sasvim ne pokore."**

(An-Nisa, 65) Mudžahid za riječi '... i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete, ...' kaže da nimalo sumnje ne smiju da osjete. A Dahik za ove riječi kaže: *"Nimalo grijeha ne osjete, (i dok se sasvim ne pokore), tvoju presudu ponizno prihvatajući i priznavajući tvoje poslanstvo."* Ibn Mes'ud je znao kazati: *"Slijedite, a ne izmišljajte novotarije i bit će vam dovoljno."* U Musnedu imama Ahmeda stoji hadis od Semlata da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *"Kada vam kažem hadis nipošto ne dodajte!"* Kod Hakima od ibn Mes'uda stoji: *"Ništa vas bolje ne približava Džennetu od onoga što sam vam naredio, a ništa vas brže ne približava vatri od onoga što sam vam zabranio."* Rekao je ibnul Abdul-Ber: *"Nosioći novotariju najviše nanose štete sunnetu, tumače Kur'an suprotno od onoga kako ga tumači sunnet, na taj način su zalutali i druge u zabludu odvođe."*

Iznesenim činjenicama imamo za cilj postaviti jasne temelje prilaska izučavanju sire, želeći na taj način slijediti a ne izmišljati kao što je rekao plemeniti ashab ibn Mes'ud, radijallahu anh. Molim Allaha, džellešānuhu, da izučavanjem sire proširimo vidike ispravnog shvatanja islama a iz poruka, pouka i propisa vežemo siru za našu svakodnevnicu. Naša zadnja dova je: *"Molimo Allaha da nam bude milostiv na Danu polaganja računa i Hvala Allahu Gospodaru svih svjetova"*.

BITKA ZA CARIGRAD – KONSTANTINOPOL

II. DIO

Bizantijski Imperator se savjetuje sa saradnicima, gdje jedni vide predaju, a drugi odbranu, čemu i sam Imperator daje prednost. Zatim odgovara Fatihu: „Ti si čovjek od mira, sklopimo mir i skloni opsadu, zadovoljan sam da plaćam džiziju, a ako ne želiš, nikad ti neću predati Konstantinopol, ja se zaklinjem da ću ga braniti do posljednjeg čovjeka!“ Odgovor sultana Muhammed El-Fatiha je glasio: „Ili će moja vlast biti uskoro u Konstantinopolu ili će mi biti zauvijek kabur ispod njegovih zidina“

Piše Smajlović Osman (Mekka Mukeremah)

Ovim nastavljamo da govorimo o drugom dijelu toka bitke za Konstantinopol (današnji Istanbul), kojom je ujedno i ugašena do tad najjača nevjernička sila, Bizantija. Nakon opkoljavanja grada, Konstantin očajno pokušava spasiti grad i njegovo stanovništvo, tako što predlaže Sultanu pokornost ili različite druge ponude, kako bi se povukao i digao opsadu. Međutim, Sultana samo zanima predaja grada i ništa više. Fatihova poruka je: „Neka mi vaš imperator preda grad i ja vam se zaklinjem da su vaši životi, imetci i čast bezbjedni od moje vojske, onaj od vas ko želi, može ostati u njemu u miru i bezbjednosti ili otići iz njega također u miru i bezbjednosti. Poslije propadanja pregovara, 18 aprila 1453, muslimansko topništvo uspijeva napraviti uski prolaz u odbrambenim zidinama, što dovodi kod gazija, opšti napad na taj dio odbrane, kao i što napadaju ostale dijelove sa lancima u pokušaju prelaska zidova. Međutim uskost prolaza, jaka odbrana i mnoštvo strijela dovode da Fatih izdaje naredbu za privremeno povlačenje, nakon što je strah uvukao u

srca Bizantijaca. U isto vrijeme muslimanska flota pokušava da sruši veliki lanac s ciljem da uđu u taj dio grada, međutim Bizantijski brodovi potpomognuti evropskim i ekstra

Sultan Ahmedova Džamija – Istanbul

vojskom za zaštitu tog velikog lanca uspijevaju odoliti tim napadima.

Prebacivanje muslimanskih brodova preko kopna

Poslije dva dana od ove pomorske bitke, dolazi do druge između muslimanske flote i evropskih brodova, koji pokušavaju kao pomoć ući u grad. Muslimanske gazije daju sve od sebe kako bi spriječili evropljane u toj nakani, čak više, sam Fatih nadgleda bitku sa obližnje obale, poručujući admiralu Baltet Oglu: „Treba da zauzmeš te brodove ili da ih potopiš, a ako ne uspiješ u tome, ne vraćaj nam se živ!“ Ali pored velikog truda muslimanske vojske, evropski brodovi ulaze u zaliv, što izazva veliku ljutnju kod Sultana, tako da razrješuje admirala dužnosti i imenuje Pašu Hamzu. Ovaj prividni neuspjeh, pokušavaju da iskoriste pojedini savjetnici Sultana na čelu sa Halilom Pašom, kako bi odvratili Fatiha u njegovom planu, da nastavi opsadu Carigrada, međutim Sultan ostaje čvrst u svom cilju. Razmišljao je o prebacivanju kopnenim putem muslimanske flote, iz pristaništa Beşiktaş u zaliv Zlatni Rog,

Nastavak na sl. strani

koji je brdovit i sa puno uvala i uzvišica. Plan biva prihvaćen sa oduševljenjem od strane ostalih vojskovođa, te odmah odpočinju sa praktičnim izvršavanjem plana. Priprema se put na koji se stavljaju drvene ploče podmazane uljem radi lakše vuče brodova. Mudžahidi uspijevaju u jednoj noći pod nadzorom svoga halife, sultana Muhammed El-Fatiha, da prebace 70 brodova iz pristaništa Beşiktaš, do zaliva Zlatni Rog, čija je razdaljina 3 milje. U sabah, 22 aprila 1453, mudžahidi bude stanovnike Carigrada tekbirima i veličanjem Allaha, subhanehu ve te'ala, na pomoći koju su dobili. Bizantijska vojska biva iznenađena sa muslimanskom flotom unutar zaliva, također njihova flota koja kontroliše morski prilaz Carigradu, gdje se nalazio veliki lanac, se našla u bezizlaznoj situaciji. Nema sumnje da je ova akcija bila velika prekretnica bitke, dala je veliki moral i snagu mudžahidima, a bizantijci su istovremeno vidjeli prve znakove poraza i gubljenje vijekovima neosvojivog grada i imperije Bizantije. Imperator povlači određene snage sa kopnenog dijela, da bi zaštitio zidine zaliva koje su najslabije zbog postojanja morske zaštite, koje sada više nema. Također pokušava bez uspijeha potopiti muslimansku flotu, jer mudžahidi postavljaju topove iznad zaliva, sa ciljem paralizovanja morskog pokreta.

Pojačavanje opsade

Imperatorovi saradnici i vjerski poglavari pravoslavne crkve, savjetuju Imperatoru da napusti grad i da se zaputi u Evporu, da traži pomoć kako bi sa tom pomoći odvratili muslimane i digli opsadu grada. Imperator to odbija i šalje izaslanike, koji se vraćaju bez ikakvog rezultata, a ta sva kretanja unutar grada su bila poznata obavještajnom sistemu muslimana. Udvostručuju se napadi gazija na zidine u pokušaju da uđu u grad. Vidljivo je požrtvovanje i želja za šehadetom, njihovi tekberi lede krv u žilama

bizantijaca. Sultan postavlja topove na uvišice, iza naselja Galtat, sa ciljem potapanja bizantijskih brodova, koji traže zaštitu iza zidina Galtate. Topovski napadi na kopnenom i morskom bojištu su neprekidni, silina je žestoka, bilo noću ili danju, a to sve sa ciljem rušenja vojnog morala i ne dopustiti bizantijcima da se odmore ili da predahnu. Imperator održava sastanak sa suradnicima radi proučavanja teškog stanja. Slažu se za neophodnost iznenadnog napada na muslimansku vojsku, kako bi probili opsadu. Međutim, njihov sastanak prekida iznenadni napad, tako da su prisiljeni na odbranu sa rezervnim

snagama zbog napada, koji traje do kasne noći. Sultan iznenađuje neprijatelja sa novim načinima ratovanja, kako u napadu i opsadi, tako i u pogledu psihološkog rata. Jedan od tih načina je kopanje tunela ispod zidina, međutim Bizantijci se isprečuju tome, tako što kopaju tunele nasuprot tih tunela, zatim ih pune zapaljivim sredstvima. Međutim to ne umanjuje pokušaje gazija, što izaziva kod stanovnika Carigrada i bizantijske vojske veliki strah. Gazije primjenjuju novi način borbe, prave velike drvene pokretne kule, koje se sastoje od tri sprata, čija visina nadvisuje visinu zidina, obložene sa oklopima i natopljene vodom, kako ne bi gorile, a u najvišem spratu su strijelci čiji je

zadatak da ubiju svakog onog ko se pojavi iza zidina. Mudžahidi uspijevaju da prislone kule uza zid, čak neki od njih se penju na zidine, ali bizantijci uspijevaju zapaliti kule i tako privremeno udaljiti mudžahide. Međutim mudžahidi ne očajavaju, a sultan govori: „Sutra ćemo napraviti četiri druge.“

Bizantijci u očaju

Bizantijske glavešine održavaju ponovo sastanak 25 maja 1453, na kojem se predlaže imperatoru da izađe iz grada tražiti pomoć ili da se spremne snage za povratak grada ukoliko padne, međutim on i ovaj put to odbija. Razne glasine se šire unutar grada, koje svakako slabe moral, jedna od najjačih se dešava također 25 maja 1453, kada stanovnici Carigrada nose kip Marije, majke Isaove, kako to oni misle i nazivaju, te kruže sa njim unutar grada moleći je da im pomogne. Iznenada se kip ruši, što izaziva kod njih očaj i osjećaj da će grad pasti. Sljedećeg dana padaju jake kiše popraćene sa munjama, gdje jedna od njih udara crkvu Aja Sofija, što izaziva pesimizam kod pravoslavnog patrijarha, koji odlazi kod imperatora i obavještava ga, da ih je bog napustio i da će grad pasti u ruke muslimana. Na drugoj strani muslimansko topništvo neprestano granatira zidine i utvrde, naročito one dijelove, koji su već dobro oštećeni, što otvara mogućnost sveopšteg napada na grad.

Fatihov poziv na predaju

Uviđava Fatih da grad pada, te zbog toga pokušava da to bude na miran način, kako bi se sačuvali životi i spriječilo prolijevanje krvi. Predlaže imperatoru da preda grad, a zauzvrat mu nudi bezbjedan izlazak, njemu, njegovoj porodici, savjetnicima i svakom onom ko to želi, kao što garantuje bezbjedan ostanak u gradu, ko to odabere. Bizantijski Imperator se savjetuje sa saradnicima, gdje jedni vide predaju, a drugi odbranu, čemu

i sam imperator daje prednost. Zatim odgovara Fatihu: „*Ti si čovjek od mira, sklopimo mir i skloni opsadu, zadovoljan sam da plaćam džiziju, a ako ne želiš, nikad ti neću predati Konstantinopol, ja se zaklinjem da ću ga braniti do posljednjeg čovjeka!*“ Odgovor sultana Muhammed El-Fatiha je glasio: „*Ili će moja vlast biti uskoro u Konstantinopolu ili će mi biti zauvijek kabur ispod njegovih zidina!*“ Poslije neuspjeha u pregovorima, pojačava se topovska paljba, ciljajući zidine i kule, tako da je „sultanski top“ od silne upotrebe eksplodirao i ubio posadu među kojima i njegovog konstruktora, mađarskog inženjera Urbana.

Fatih saziva šuru

Sastanku prisustvuje sultan, njegovi savjetnici i vojskovođe, kao i ulema. Cilj sastanka je ispoljavanje mišljenja po pitanju daljnje sudbine napada i opsade grada. Mišljenje ministra, Halila Paše je dizanje opsade i povlačenje, obrazlažući to sa čuvanjem života i neprolijevanje krvi, kao i sa ljutnjom evropskih država, ukoliko padne Carigrad. Sa druge strane Zevgenus Paša, porijeklom iz Albanije se suprostavlja tom mišljenju i predlaže daljnji napad i opsadu, konstatirajući da oni nisu došli do grada osim sa ciljem njegovog zauzimanja ili šehadeta: „*A što se tiče evropskih država, pa gdje su one sada i što ne pruže pomoć bizantijcima, ako su to u mogućnosti, a mi posjedujemo vojsku koja je u mogućnosti da odbije svaki kontranapad.*“ Zevgenus Pašino mišljenje podržava sultan, ostali savjetnici, vojskovođe i ulema, tako da je zaključak sastanka: opšti napad i priprema vojske za to.

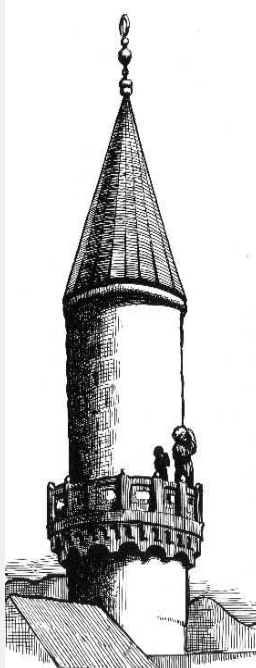
Sultanove zadnje upute vojsci

U nedjelju 27 maja 1453, sultan oporučuje vojsci da se boje Allaha, džellešanuhu i da mu iskažu poniznost i pokornost, da očiste svoje duše, da povećaju ibadet i pokornost, te da Ga mole za pad grada i pobjedu. Posjećuje

položaje gazija i topništva, te pravi procjenu položaja odbrane i stanje zidina. Određuje mjesta na koja će se koncentrisati topovska vatra. Istu noć gazije pale vatre oko svog logora, veličajući Allaha i hvaleći Ga, što izaziva veliki strah kod bizantijaca. Sljedeći dan topovska vatra ruši zidine a Sultan kruži po položajima bodreći mudžahide na ihlas dovu, obećavajući onome ko podigne prvi bajrak iznad zidina veliku nagradu. Sultan se vraća svome šatoru i oporučuje komandantima primjenu Allahovog šerijata poslije pada grada, a na drugoj strani, bizantijci se pripremaju za odbranu, do posljednjeg čovjeka.

Pomoć i pobjeda su od Allaha

U srijedu, rano ujutru, u jedan s a t , 2 0 Džumadul-Ula 857 hidžretske ili 29 maja 1453 gregorijanske godine, kreće opšti napad, kopneno i na moru, sa svih strana, s tim da je glavni napad na području doline Likuš, pod komandom sultana Muhammed El-Fatiha. Prva gazijska formacija napada zidine, zasipajući bizantijce sa strijelama, s ciljem paraliziranja svakog otpora. Poslije umora, povlači se prva, te nastupa druga formacija sa napadom na bizantijce koji su već izmoreni, vješaju stotine ljestava na zidine, pokušavajući se popeti, ali bizantijci uspijevaju odoliti i ovom napadu. Povlači se druga formacija poslije dva sata borbe radi odmora, a nastupa treća odmorna formacija, što izaziva kod bizantijaca očaj, jer su mislili da su uspjeli u odbrani grada. Sa pojavom zore, gazije uspijevaju

ograničiti ciljeve. Povlači se pješadija sa ciljem odmora, a nastupa topništvo u granatiranju zidina. Zatim nakon granatiranja odabranih ciljeva prestaje topništvo, a nastupaju hrabri i najodabraniji mudžahidi, trideset njih uspijeva se popeti na zidine i vješaju muslimanske bajrake, a njihov komandir gine. Ovim je napravljen veliki pretkorak za ulazak u grad sa područja Tub Kapi. U isto vrijeme biva ranjavan glavni bizantijski zapovjednik Džistijan, koji nekako bježi iz grada, a njegovo mjesto zauzima sam imperator. Na drugoj strani prema vratima Idrenet, mudžahidi uspijevaju zauzeti određene odbranbene kule, izlažu svoje bajrake i ulaze u grad iz tog pravca. Kad Imperator ugleda muslimanske bajrake kako se vihore iznad zidina, uvidje da nema koristi od odbrane grada, skinu svoju odjeću da ne bi bio prepoznat, ali mu sve to ništa ne pomogne, već ga mudžahidi u borbi ubiše. Njegova smrt pojača duh gazija, a slomi duh bizantijaca i tako mudžahidi uđoše u grad sa svih strana. Zatim preuzeše svaki dio pod svoju kontrolu. Mudžahidi su čestitali jedni drugima na pobjedi, a sultan Fatih izgovori poznate riječi zahvale: „*Zahvala pripada samo Allahu, neka se smiluje šehidima, neka podari mudžahidima čast i slavu, te neka učini moj narod ponosnim i zahvalnim.*“ U podne tog velikog dana, 29 maja 1453, Fatih je u centru grada okružen svojim vojnicima koji ponavljaju zikr zahvale, osvrće im se i govori: „*Vi ste osvajači Carigrada koje je nagovjestio Allahov Poslanik, sallallahu ve sellem.*“ Čestita im na tome i zabranjuje im ubijanje, te im naređuju da postupaju sa njima blago i sa dobroćinstvom. Zatim sjaha sa svoga konja, učini sedždu na zemlji, radi zahvale i poniznosti Uzvišenom Allahu.

To je Allahova dobrota, dodjeljuje je samo kome On hoće, pa neka se natječu oni koji hoće da se natječu. Gospodaru naš, ne dozvoli da nas smrt zatekne, a da nismo nešto doprinjeli za tvoju vjeru.

NASTANAK EMEVIJSKOG HILAFETA II. DIO (41 – 132 / 661 – 750)

Hasan, radijallahu 'anhu, je bio u pravu kada je rekao: "... znam da se mnogima od vas neće svidjeti moja odluka ...", jer njegova vojska koja je brojala preko 40.000 boraca je bila je sačinjena uglavnom od sebei'ja, koji su ubili Osmana, radijallahu 'anhu, te su se kasnije priključili vojsci njegovog oca Alije, radijallahu 'anhu, kako bi izbjegli sprovođenje zaslužene kazne koju su tražili ugledni ashabi, i haridžija, koji su proglasili njegovog oca nevjernikom, a zatim ga mučki ubili. Ovakvoj vrsti ljudi, nije odgovarao Hasanov način razmišljanja, jer međusobno ubijanje muslimana, te razjedinjenost među njima, išla im je u korist i činila ih sretnim

Piše Cokoja Saudin, Islamski Univerzitet - Medina

U mjesecu Ramazanu, 40. godine po hidžri, dva dana nakon smrti Alije, radijallahu 'anhu, stanovnici Kufe i okolnih mjesta, prisegu na vjernost daju njegovom najstarijem sinu, Hasanu, radijallahu 'anhu. Prilikom preuzimanja hilafeta u svoje ruke, Hasan radijallahu 'anhu, prisjećajući se proteklih godina koje su obilježene prolijevanjem muslimanske krvi u bitkama između njegovog oca, Alije, radijallahu 'anhu, s jedne strane, te Muavije, radijallahu 'anhu, sa druge strane, zatim svjestan sve većeg razilaženja među muslimanima, i razmišljajući o budućnosti ummeta i novonastaloj situaciji, odlučuje i postavlja sebi zadatak da stane u kraj smutnji (fitni), koja je odnijela hiljade muslimanskih života i koja je posijala mržnju i razdor u islamskom ummetu. Naslijedivši mudrost i razboritost od svoga djeda, Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i od svoga oca, Alije, radijallahu 'anhu, Hasan se odlučuje na jedan veliki korak, koji se neće baš svidjeti njegovim pristalicama, ali koji će ostati u povijesti islama poznat, kao

najveći uspjeti politički poduhvat. Imam El-Hakim, Allah mu se smilovao, bilježi predaju od Ibn Ishaka, koji je rekao: "Data je prisega na vjernost Ebu Muhamedu, Hasanu sinu Alijnom u Kufi, nakon ubistva Alije, radijallahu 'anhu, pa mi je povodom toga Haris b. Mudreb pričao: 'Čuo sam Hasana sina Alijnog gdje kaže: 'Tako mi Allaha, vašu zakletvu na vjernost neću prihvatiti, niti ću biti vaš halifa, osim pod jednim uvjetom.' Okupljeni narod zbunjen Hasanovom izjavom, upita: 'A koji uvjet treba da ispunimo?' Hasan, radijallahu 'anhu, odgovori: 'Ako sa nekim potpišem primirje, hoću da vi to primirje poštujete, a ako se budem borio protiv nekog, hoću da se borite sa mnom rame uz rame.'“ (El-Mustedrek). Navedena predaja jasno ukazuje da je Hasan, radijallahu 'anhu, prilikom preuzimanja hilafeta, odmah na početku odbacio vojno djelovanje kao konačno riješenje između dvije sukobljene strane, te ozbiljno počeo razmišljati o pomirenju sa Muavijom, radijallahu 'anhu. Ovako mudroj ideji, ne treba se čuditi, jer je Hasan,

radijallahu 'anhu, od samog početka fitne, koja se desila među ashabima, bio neutralan, i bio je protiv toga da se problemi i nesuglasice među ashabima riješe oružanim sukobom i svim srcem je želio da riječ muslimana bude ujedinjena, čak i svoga oca, Aliju, radijallahu 'anhu, savjetovao je da ne napušta Medinu i da ne ide prema Iraku, bojeći se za njegov život, i živote mnogih ashaba, koji su kasnije poginuli u dvijema bitkama: „Bitka oko deve“ i „Bitka na Sifinu“. Koliko je Hasan, radijallahu 'anhu, bio ozbiljan u svojim namjerama da političkim putem riješi dugogodišnje međumuslimanske sukobe, govori i predaja koju bilježi Ibn ebi Šejbe, Allah mu se smilovao, u svom Musannefu od Rebaha b. Harisa, koji je rekao: "Nakon što je Hasan, radijallahu 'anhu, i službeno postao halifa (data mu prisega na vjernost, bej'a), ustao je među okupljenim narodom, zahvalio se Allahu onako kako Mu to i dolikuje, a zatim rekao: 'Ono što planiram da uradim, uskoro će Allahovom dozvolom postati naša

stvarnost, ja sam svjestan da se mnogima od vas neće svidjeti moja odluka, ali tako mi Allaha, nikad nisam volio da budem odgovoran za neku stvar u ummetu Allahovog poslanika, Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem, pa makar ta stvar bila veličine zrna gorušice, a da se pritom prolije nedužna muslimanska krv...”.

Reakcije Hasanovih pristalica

Hasan, radijallahu 'anhu, je bio u pravu kada je rekao: "... znam da se mnogima od vas neće svidjeti moja odluka ...", jer njegova vojska koja je brojala preko 40.000 boraca je bila je sačinjena uglavnom od sebei'ja, koji su ubili Osmana, radijallahu 'anhu, te su se kasnije priključili vojsci njegovog oca Alije, radijallahu 'anhu, kako bi izbjegli sprovođenje zaslužene kazne koju su tražili ugledni ashabi, i haridžija, koji su proglasili njegovog oca nevjernikom, a zatim ga mučki ubili. Ovakvoj vrsti ljudi, nije odgovarao Hasanov način razmišljanja, jer međusobno ubijanje muslimana, te razjedinjenost među njima, išla im je u korist i činila ih sretnim. Nakon što su vidjeli da će doći do konačnog pomirenja među muslimanima, unutrašnji neprijatelji žureći da po svaku cijenu unesu novi i jači razdor među muslimanima, izvršavaju atentat na Hasana radijallahu 'anhu. Prilikom obavljanja namaza, udarcem noža u bedra, atentat je izvršio jedan od pripadnika Hasanove vojske. Dok nekoliko vjerodostojnih predaja, opisujući nam kakvo je raspoloženje vladalo u Hasanovoj vojsci, spominju da su nakon izvršenog atentata, ušli u njegove privatne odaje, te izvršili sramni čin pljačke njegovih osobnih stvari. *(Et-Taberani u El-Muadžemu-l-Kebir, a Imam El-Hejsemi je rekao da je lanac prenosioca ispravan)*. Također se spominje u nekim predajama, da je nakon ovih kriminalnih radnji, Hasan

radijallahu 'anhu, okupljenim stanovnicima Kufe rekao: "Tako mi Allaha, zaista sam se razočarao u vas i vaše poštenje, jučer ste mi ubili oca, a danas mene ranili i opljačkali". Nakon svih ovih burnih događaja, Hasan radijallahu 'anhu, je vidio da vojska koja na ovakav način uzvraća na halifine odluke, ne može uspjeti niti u nju može imati povjerenja, zato odlučuje da potpiše primirje sa Muavijom, te da mu pod određenim uvjetima preda hilafet.

Muavijin odnos prema novonastaloj situaciji

Položaj Muavije, radijallahu 'anhu, je bio puno bolji i povoljniji u odnosu na Hasanov. Muavijina vojska je bila veoma disciplinovana i organizovana, i bili su veoma pokorni svojim vojskovođama, a pogotovo Muaviji, radijallahu 'anhu. Muavija, radijallahu 'anhu, u isto vrijeme uspeva da zauzme Egipat, a njegove izvidnice su stigle do sjevernog dijela Hidžaza i Iraka. Tako da su Muavija i njegova vojska bili spremni fizički i moralno da povedu ponovo rat protiv Hasana, radijallahu 'anhu. Međutim i Muavija je razmišljao na isti način kao i Hasan, želeći da muslimanski saff bude jedan,

kao što je nekada bio. Pored toga što su obadvije skupine vidjele, da je besmisleno i pogubno za islamski ummet, nastavljati oružane sukobe i međusobna ubijanja, postojao je još jedan razlog zbog kojeg su se dvije protivničke strane odlučile na pomirenje, a to je hadis Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u kojem je rekao: "Ovo je moj unuk i potomak (pokazujući na Hasana) i možda će Allah preko njega pomiriti dvije velike skupine". *(Buhari)* Nedugo zatim, nakon izražene želje za pomirenjem,

Muavija, radijallahu 'anhu, šalje dvojicu pregovarača, Abdurahmana b. Semuru i Abdullaha b. Amira b. Kurejza, obadvójica iz plemena Kurejš, da bi iznašli konačno riješenje petogodišnjeg sukoba. Pošto je postojalo veliko razumjevanje između Hasana, radijallahu 'anhu, i pregovarača koji su zastupali Muaviju, ubrzo je postignuto dugo očekivano i željeno pomirenje, i ostvarenje Poslanikovog, sallallahu 'alejhi ve sellem, hadisa, te njegovo sprovođenje u praksu.

Uslovi pod kojima je Hasan prepustio hilafet Muaviji

Historijske knjige navode nekoliko predaja koje spominju određene uslove, koje je Hasan, radijallahu 'anhu, postavio Muaviji prilikom pregovara. Tako historijsko djelo "El-Ahbaru-et-Taval", spominje slijedeće uslove:

- da se niko od stanovnika Iraka ne kazni iz osвете i mržnje;
- da Muavija pređe preko grešaka stanovnika Iraka;
- da porez i državni prihod sa područja El-Ehvaz svake godine bude predat Hasanu, radijallahu 'anhu;

Nastavak na sl. strani

- da se svake godine, njegovom bratu Husejnu, radijallahu 'anhu, iz državne blagajne dadne dva miliona dinara;

- te da veće pravo u podjeli ima Benu Hašim od Beni Abdu Šemsa;

A Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, navodi samo tri uslova, i to:

- da ukupan porez sa područja Ebdžerid bude Hasanov;

- da se Hasanu iz državne blagajne u Kufi dadne pet miliona dinara;

- i da se Alija, radijallahu 'anhu, njegov otac, ne psuje i ne vrijeđa dok je on prisutan.

Dok Imam Es-Sujuti, Allah mu se smilovao, spominje Hasanove uslove u malo drugačijoj formi od prethodne dvije, jer već navedeni uslovi opisuju Poslanikovog, sallallahu 'alejhi ve sellem, unuka, Hasana, radijallahu 'anhu, kao čovjeka kojem je Dunjaluk i vlastiti položaj na prvom mjestu, što je u suprotnosti sa njegovim načinom življenja. Uslovi koje je prenio Es-Sujuti u svom Tarihu su sljedeći:

- da halifa poslije Muavije ponovo bude Hasan, radijallahu 'anhu;

- da Muavija ne kazni nikog od stanovnika Medine, Hidžaza i Iraka zbog onoga što se desilo u prošlosti;

- te da Muavija izmiri sve Hasanove dugove koje je imao

Kratik osvrt na neke Hasanove uslove

Što se tiče uslova, da halifa poslije smrti Muavije, bude ponovo Hasan, radijallahu 'anhu, možemo slobodno da kažemo da Hasan, radijallahu 'anhu, nikad nije izrazio želju da postane halifom po drugi put. Iako postoje neke predaje koje nisu za odbaciti, i koje spominju suprotno, međutim predaja koju bilježi Imam E-Hakim, Allah mu se

smilovao, jasno ukazuje da je Hasan, radijallahu 'anhu, vlast prepustio Muaviji, radi postizanja Allahovog zadovoljstva i zaustavljanja nepotrebnog prolijevanja muslimanske krvi. *Abdurahman b. Džubejr, Allah mu se smilovao, prenosi od svoga oca, koji je rekao: "Rekao sam Hasanu sinu Alijnom: 'Ljudi govore da želiš ponovo hilafet za sebe?', Hasan, radijallahu' anhu, mu odgovori: 'Arapski poglavari i starješine bili su pod mojom upravom i komandom, i borili su se protiv svakog onoga protiv koga sam se i ja borio, a isto tako poštovali su primirje sa svakim onim skim je bilo potpisano,*

tako mi Allaha, hilafet sam prepustio samo radi Allahovog zadovoljstva i da se prestane sa prolijevanjem krvi u ummetu Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem". (predaju bilježi El-Hakim, sa ispravnim lancem prenosioca, a Ez-Zehebi ju je takođe ocijenio ispravnom). Na spomenuti uslov od strane Hasana, radijallahu 'anhu, historičari ehlu-sunneta navode dva objašnjenja i odgovora. Kao prvo, postoji mogućnost da je navedeni Hasanov uslov Muaviji, prilikom sklapanja primirja zaista postojao, ali ne zbog toga kako bi Hasan, radijallahu 'anhu, uistinu postao ponovo halifa nakon smrti Muavije, nego zbog napete i uzavrele situacije među stanovnicima Iraka, koji se nisu baš u potpunosti slagali sa Hasanovom, radijallahu 'anhu, odlukom, tako da bi bila izbjegnuta nova smutnja i novi problemi. Hasan, radijallahu 'anhu, površinski zahtjeva navedeni uslov, kako bi smirio

nezadovoljne mase. Kao drugi odgovor, historičari ne isključuju soluciju da je navedeni uslov umetnut mnogo kasnije, kako bi poslužio šijama kao glavni dokaz protiv Muavije, radijallahu 'anhu, optuživši ga da je navodno kriv za ubistvo Hasana, radijallahu 'anhu, odnosno, da je Muavija, radijallahu 'anhu, po svaku cijenu želio da hilafet ostane u njegovoj porodici, pa je zbog straha da se ne bi Hasanov uslov ostvario, naredio njegovo ubistvo i time stavio tačku na vladavinu Hasana, radijallahu 'anhu. Međutim, istina je da Muavija, radijallahu 'anhu, nema ništa sa Hasanovim ubistvom, a to da je Hasan, radijallahu 'anhu, umro otrovan, postoje predaje koje govore o tome, ali ne postoje vjerodostojne koje nam govore, ko ga je ubio i povodom čega. Zatim od uslova koji se spominju u navedenim predajama, jeste i Hasanov zahtjev da se njegov otac, Alija, radijallahu 'anhu, ne psuje i ne vrijeđa dok je on prisutan. I ovo je jedan od uslova, koji je kasnije umetnut u historijske knjige od strane šijjskih historičara, kako bi porodica Muavije, radijallahu 'anhu, bila prikazana kao porodica nemoralnog i neljudskog karaktera, mrzeći sve ono što potiče od Poslanika, alejhisselam. Po navedenom uslovu od strane Hasana, radijallahu 'anhu, možemo zaključiti da je Hasan tražio da mu se otac ne vrijeđa samo dok je on prisutan, dok to isto nije tražio kada je i odsutan, što je nelogično. Psovanje i vrijeđanje Alije, radijallahu 'anhu, za vrijeme Muavije, nije se nikad desilo, niti je to Muavija dozvoljavao, dok za vrijeme vladavine pojedinih emevijskih halifa, koji su bili inače poznati po svojoj surovosti, dolazilo je nekada do određenih pogrdnih riječi, koje su bile upućene na račun Alije, radijallahu 'anhu. Bilo kako bilo, Hasan, radijallahu 'anhu, napušta sa svojom porodicom Irak, i kreće ka Medini, gdje je nastavio živjeti sve do svoje smrti. A, Muavija b. ebi Sufjan, radijallahu 'anhu, 40. godine po hidžri, postaje vladar pravovjernih.

UČENJE KUR'ANA GLEDAJUĆI U MUSHAF TOKOM NOĆNOG NAMAZA

PITANJE: Da li je dozvoljeno učenje Kur'ana gledajući u Mushaf tokom noćnog namaza, s obzirom da malo iz Kur'ana znam napamet, a imam želju da proučim cijeli Kur'an na noćnom namazu?

ODGOVOR: "Nema smetnji u tome, a kao što bilježi Buharija u svom "Sahihu", bez seneda (muallek), ali u aktivnoj formi, da je Zekvan, oslobođeni Aišin, radiAllahu anhum rob, klanjao kao imam tokom ramazana gledajući u Mushaf. To zastupa i velika skupina učenjaka, a oni koji smatraju suprotno nemaju argument na koji bi se mogli osloniti. I ne zna svako Kur'an napamet, pa je nužno da se Kur'an uči gledajući, kako u namazu tako i van njega, a naročito u noćnim namazima i teravijah-namazu tokom ramazana. Uputa je od Allaha.

Šejh Ibn-Baz

BOLEST BRIŠE GRIJEHE

PITANJE: Da li teškoće smrtnih agonija i bolesti ublažavaju grijehe? Molim Vas da odgovorite.

ODGOVOR: Svakako, sve što zadesi čovjeka: bolest, nesreća, briga ili tuga, pa čak i trn koji ga ubode, briše njegove grijehe. Uz to, ako se strpi i nada se nagradi od Allaha, imat će nagradu za sabur koji je pokazao prilikom nedaće koja ga je zadesila. Nema razlike između nedaća koje čovjeka zadesi prilikom smrti i onih prije. Sve nedaće vjernicima brišu grijehe, na što ukazuju riječi Uzvišenog u prijevodu značenja: «**Kakva god vas nedaća zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge oprosti.**» (Eš-Sura, 30) Ako nedaće bivaju zbog onoga što smo zaradili, onda to ukazuje na to da one brišu one grijehe koje smo uradili i zaradili. I Vjerovjesnik salallahu alejhi ve sellem obavjestio je da vjernika ne zadesi briga, tuga, ili bol, čak i ubod trna, a da mu Allah džellešanuhu, time ne izbriše grijehe.

Šejh Ibn-'Usejmin

DA LI ĆE ŽENA KOJOJ STALNO IZLAZI MOKRAĆA OSTAVITI NAMAZ

Pitanje: Da li se smatra ostavljanjem namaza to što je žena u devetom mjesecu trudnoće prestala obavljati namaz zadnjih mjesec dana, jer joj neprestano izlazi mokraćna? Šta je ona dužna uraditi?

Odgovor: Spomenuta žena i njoj naravno slične, nema pravo prestati klanjati (obavljati namaz) u skladu sa svojom situacijom. Ona će se abdestiti za svaki namaz, kao što to radi žena sa istihazom, stavljat će higijenska zaštitna sredstva, vatu, uloške i sl., te će klanjati namaz u njegovo vrijeme. U tom vremenu dopušteno joj je i da klanja nafile! Ona može spajati namaze: podne i ikindiju, akšam i jaciju, tj. slično ženi sa istihazom, a na osnovu riječi Uzvišenoga Allaha, džellešanuhu: "**Bojte se Allaha koliko god možete.**" (64:16). Ona je dužna naklanjati namaze koje je propustila i učiniti tevbu Uzvišenom Allahu, džellešanuhu, tako što će se pokajati za ono što je učinila i čvrsto odlučiti da to više neće učiniti, jer Uzvišeni kaže: "**Pokajte se svi Allahu, o vjernici kako bi bili spašeni.**"

Šejh Ibn-Baz

KAZIVANJE O SEMUDU

Kada je Sunce granulo, pogodio ih je strašan krik sa neba, i žestok potres ispod njih, kada su im duše svima uzete u jednome času! Tijela ostaše povaljana i beživotna. Kaže se da niko od njih nije ostao u životu: ni staro, ni mlado, ni muško, ni žensko, osim jedne nepokretne žene po imenu Kelba bint el-Silk, koju su zvali Zurej'a

Piše Sead Jasavić, prof. fikha

A Semudu - njihova brata, Saliha, poslasmu. "O narode moj" - govorio je on - "Allahu se klanjajte, vi drugog boga, osim Njega, nemate! Evo vam znaka od Gospodara vašeg: ova Allahova kamila, za vas je znak. Pustite je neka pase po Allahovoj zemlji, i ne zlostavljajte je, pa da vas patnja nesnosna stigne!" (*El-E'araf* 73) Rodoslov Saliha, alejhisselam, bi bio slijedeći: Salih b. Abid b. Esif b. Maših b. Abid b. Hadžir b. Semud b. Abir b. Irem b. Sam b. Nuh, alejhisselam. (*Fethul-Bari, Kitab: Ehadisul-Enbija', Bab: 17.*) Komentatori Kur'ana i poznavaoči rodoslova kažu sljedeće: Semud je bio sin Abira, on sin Irema, on sin Sama, a on sin Nuha, alejhisselam, a Džedis b. Abir mu je bio brat. Svi ogranci plemena su bili čistokrvni Arapi, koji su živjeli još prije Ibrahima, alejhisselam. Narod Semud je živio prije naroda Ad, a njihove nastambe se nalaze između Hidžaza i Tebuka, u Vadil-Kurra'u, i oko njega (u blizini današnjeg grada el-'Ula, Saudijska Arabija, oko 450 km, sjeverno

od Medine). Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je prolazio pored ovih kuća i nastambi, kada je devete godine po hidžri učestvovao u pohodu na

OSTATCI OD NARODA SAMUD

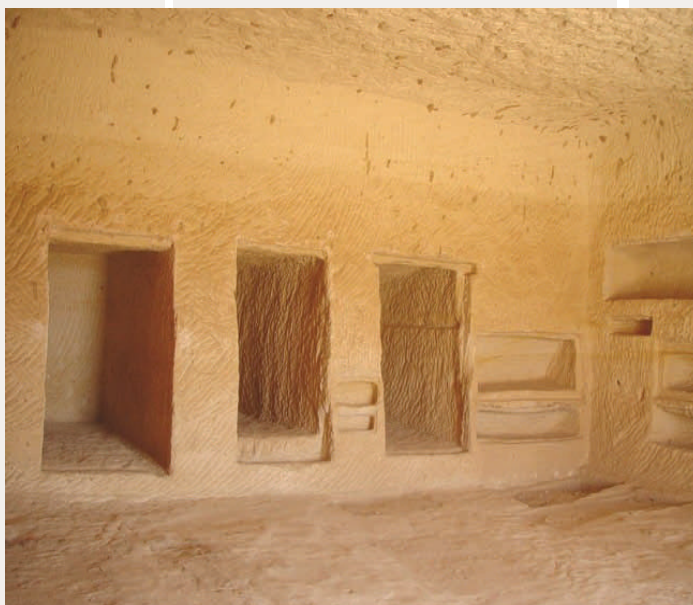
Tebuk. Imam Ahmed, rahimehullah, navodi da je Abdullah b. Omer, radijallahu anhumu, rekao: Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, krenuo sa ashabima prema Tebuku, zastao je sa njima u Hidžru, kod Semudovih staništa, gdje su uzeli vodu iz bunara iz kojih su nekada pili pripadnici Semuda, te su njome

zamijesili hljeb, i napunili svoje posude. Međutim, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, im naredi, pa oni prosuše tu vodu, a zamiješenim hljebom nahraniše deve. Zatim ih odvede do bunara iz kojeg je pila Salihova deva kako bi se tom vodom koristili... (*Buhari, 3378., Muslim, 2981.*) Hafiz Ibnu Hadžer, rahimehullah, kaže: Koliko se da primjetiti, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je putem vahja (objave), saznao gdje se nalazio bunar iz kojeg je pila Salihova, alejhisselam, deva. (*Fethul-Bari, Kitab: Ehadisul-Enbija', Bab: 17.*) Imam Ahmed, rahimehullah, također navodi da je Abdullah b. Omer, radijallahu anhumu, rekao: Dok je bio u Hidžru (nastambe Semuda), Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: Nemojte ulaziti u kuće onih koji nasilje prema sebi učiniše, osim plaćući, kako vas ne bi snašlo ono što je i njih zadesilo. (*Buhari, 3380., Muslim, 2980.*)

„I Semudu - poslasmu brata njihova - Saliha. "O narode moj", - govorio je on - "klanjate se Allahu, ta, vi drugog boga osim Njega nemate! On vas

od Zemlje stvara, i daje vam da živite na njoj! Zato ga molite da vam grijehe oprost, i pokajte Mu se, jer Gospodar moj je, zaista, blizu, i na molbe se odaziva." (*Hud*, 61) Ovo je bila glavna specifičnost misionarstva kako Saliha, alejhisselam, tako i svih ostalih Božijih Poslanika: Allahu se klanjajte, vi drugog boga, osim Njega, nemate! Čisti monoteizam i upravljanje ibadeta samo Allahu, džellešanuhu, je ono u šta su bili pozivani prijašnji narodi od strane Božijih Poslanika, a politeizam (širk), istrajavanje na njemu, i borba protiv vjernika (muvehhida), je ono zbog čega su ti narodi trpjeli Božiju kaznu! Allah, džellešanuhu, kaže u prijevodu ajeta:

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: "Nema boga osim Mene, zato se Meni klanjajte!" (*El-Enbija'*, 25) Evo vam znaka od Gospodara vašeg: Ova Allahova kamila, za vas je znak... tj. došao vam je dokaz od Allaha da je istina ono što vam objavljujem. Prije toga oni su tražili od Saliha, alejhisselam, da im donese neki dokaz, predloživši da iz jedne čvrste stijene koju su oni odredili, izađe deva u

desetom mjesecu trudnoće, pred samim porodom!? Tada je Salih, alejhisselam, od njih zatražio čvrsta uvjerenja i obećanja da će povjerovati u njega i slijediti ga ukoliko im Allah udovolji njihovoj molbi i zahtjevu. Kada su mu dali riječ uvjerenja i obećanja, on je klanjao i uputio dovu Allahu, džellešanuhu, nakon čega se stijena uzdrmla i raspukla, a iz nje izađe steona kamila, sa mladunčetom u stomaku!? Tada njihov poglavar Džundu' b. Amir i njegovi istomišljenici primaju Islam. I ostali velikani Semuda tada htjednu povjerovati, ali ih od toga odvrate Zuab b. Amr b. Lebid el-Habbab, koji se brinuo o kipovima, i Rebab b. Sa'ar b. Dželhes. Nakon toga deva je pred njima donijela na svijet

mladunče, i boravila je među njima jedno vrijeme. Jedan dan bi ona pila vodu iz njihova bunara, a drugi dan bi bunar koristili oni. Onoga dana kada bi ona pila vodu čitav bunar bi presušio od nje, ali bi je oni muzli i koristili se njenim mlijekom. Allah, džellešanuhu, u prijevodu ajeta kaže: "I reci im da će se voda između njih i nje dijeliti, svakom obroku pristupiće onaj čiji je red!" (*El-Kamer*, 28), ili: "Evo to je kamila" - reče on - "u određen dan ona će piti, a u određen dan vi. (*Šu'ara*, 155) Ona je išla na ispašu u neke njihove doline. Na pojilo bi dolazila jednim klancem i toliko bi se napila vode, da bi se morala vraćati

zaklali, vijest o tome doprije je do Saliha, alejhisselam, koji odmah dođe do njih. Svi bijahu okupljeni na jednom mjestu. Kada je ugledao devu, zaplakao je i rekao: "Uživajte u nastambama svojim još samo tri dana, to je istinita prijetnja koja vas čeka!" (*Hud*, 65) Dan u kojem su ubili devu je bila srijeda. Toga dana, kada zaklaše kamilu, odlučise ubiti i Saliha, alejhisselam!? Allah, džellešanuhu, nam potanko opisuje njihove spletke, pa kaže u prijevodu ajeta: „A Semudu smo poslali brata njihova Saliha, da se klanjaju samo i jedino Allahu - a oni se podijeliše u dvije skupine koje su se međusobno prepirale. "O

narode moj" - govorio je on - "zašto tražite da vas stigne kazna prije nego što se pokajete? Zašto od Allaha ne tražite oprost, da bi vam se milost ukazala?" "Mi smatramo rđavim predznakom tebe i one koji su s tobom!" - rekoše oni. "Od Allaha vam je i dobro i zlo" - reče on - "vi ste narod koji je stavljen u iskušenje." U gradu je bilo devet osoba koje su, ne red, nego nered činile. "Rekoše: zakunite se najtežom zakletvom - "da ćemo noću njega i porodicu njegovu pobiti, a onda njegovom najbližem krvnom srodniku

drugim, širim klancem. Navodi se da je bila ogromnog rasta i izgleda, tako da kada bi nailazila pored njihove stoke, stoka bi se poplašila, i razbježala od nje. Kada im je to dojadilo, i nakon što poricanje Salihovog, alejhisselam, poslanstva pojačase, odlučise je ubiti, kako bi imali vodu svakog dana, i kako im stoka ne bi bježala. Spominje se da su se svi članovi Semuda složili s time da se ona ubije!? Allah, džellešanuhu, kaže: "I zaklaše kamilu, i zapovijed Gospodara svoga ne poslušase i rekoše: "O Salihu, učini da nas snađe to čime nam prijetiš, ako si poslanik." (*El-E'araf*, 77) Ove se riječi odnose na cjelokupno pleme Semud, što nam ukazuje na to da su se svi oni složili sa tim, a Allah najbolje zna. Kada su devu

reći: 'Mi nismo prisustovali pogibiji porodice njegove, mi, zaista, istinu govorimo.'" I smišljali su spletke, ali Mi smo ih kaznili onda kada se nisu nadali, pa pogledaj kakva je bila posljedica spletkarenja njihova: uništili smo sve - i njih i narod njihov, eno kuća njihovih, puste su zbog nepravde koju su činili - to je zaista pouka narodu koji zna, a spasili smo samo one koji su vjerovali, i koji su se grijeha klonili. (*En-Neml*, 45-53) Oni se međusobno dogovore i odluče to uraditi, ali, kada su te noći krenuli mučki ubiti Allahovog Poslanika, Saliha, alejhisselam, Allah, džellešanuhu, je poslao na njih kamenje kojim ih usmrta

Nastavak na sl. strani

prije njihovih sunarodnika! U četvrtak, prvog dana čekanja, lica pripadnika Semuda požutješe, kao što im je Salih, alajhisselam, i rekao! U petak, drugog dana čekanja, njihova su lica pocrvenjela, a u subotu, trećeg dana, lica im pocrnješe. Kada su osvanuli u nedjelju, već su bili obukli mrtvačku odjeću i posjedali - iščekujući Allahovu kaznu i osvetu - Allah nas sačuvao nje! Nisu znali šta će se sa njima desiti, niti kako će biti kažnjeni... Kada je Sunce granulo, pogodio ih je strašan krik sa neba, i žestok potres ispod njih, kada su im duše svima uzete u jednome času! Tijela ostaše povaljana i beživotna. Kaže se da niko od njih nije ostao u životu: ni staro, ni mlado, ni muško, ni žensko, osim jedne nepokretne žene po imenu Kelba bint el-Silk, koju su zvali Zurej'a. Ona je bila nevjernica i žestoka protivnica Salih, alejhisselam.

Kada je ugledala kaznu koja ih je zadesila, noge joj se pokrenuše i poče veoma brzo trčati. Otrčala je do obližnjeg plemena i ispričala im ono što je vidjela, odnosno kakva je kazna snašla njen narod. Zatražila je vode za piti, i kada

se napila - umrije! Allah, džellešānuhu, kaže u prijevodu ajeta: "I zadesi ih strašan potres, i oni, u zemlji svojoj, osvanuše mrtvi, nepomični, a on ih je već bio napustio, i rekao: "O narode moj, ja sam vam prenio poslanicu Gospodara svoga, i opominjao sam vas, ali niste voljeli one koji opominju." (El-E'araf, 78-79) „I Semud

je poslanike u laž ugonio. Kad im brat njihov, Salih, reče: "Kako to da se Allaha ne bojite? Ja sam vam, sigurno, poslanik pouzdani. Zato se bojte Allaha, i poslušajte me! Za ovo od vas ne tražim nikakve nagrade, mene će Gospodar svjetova nagraditi. Zar mislite da ćete ovdje biti ostavljeni bezbjedni u vrtovima i međ' izvorima u usjevima, i međ' palmama, sa plodovima

je, zaista, Silan i Milostiv." (El-Šu'ara, 141-159) A, i Ad, i Semud (potres zahvati)! Vidljiva su vam njihova staništa! I šejtan im je lijepim

pokazivao dje la njihova, i odvrćao ih od Pravoga Puta, i a k o b i j a h u uvidavni! (El-Ankebut, 38) A, Semud kada je posrijedi, njih smo M i pravome putu naputili, ali su

zrelim? Vi u brdima vrlo spretno kuće klešete zato se bojte Allaha, i poslušni meni budite i ne slušajte naredbe onih koji u zlu svaku granicu pretjeruju, koji na Zemlji ne zavode red već n e r e d uspostavljaju!" Rekoše oni: "Ti si s a m o opčinjen!? Ti si

čovjek, kao i mi - zato nam donesi jedno čudo ako je istina to što govoriš!" "Evo, to je kamila" - reče on - "u određeni dan ona će piti, a u poznati dan vi i ne učinite joj nikakvo zlo, da vas ne bi stigla patnja na Velikom danu! Ali, oni je zaklaše, i potom se pokajaše ali, stiže ih kazna. To je pouka, ali većina ovih neće da vjeruje, a Gospodar tvoj

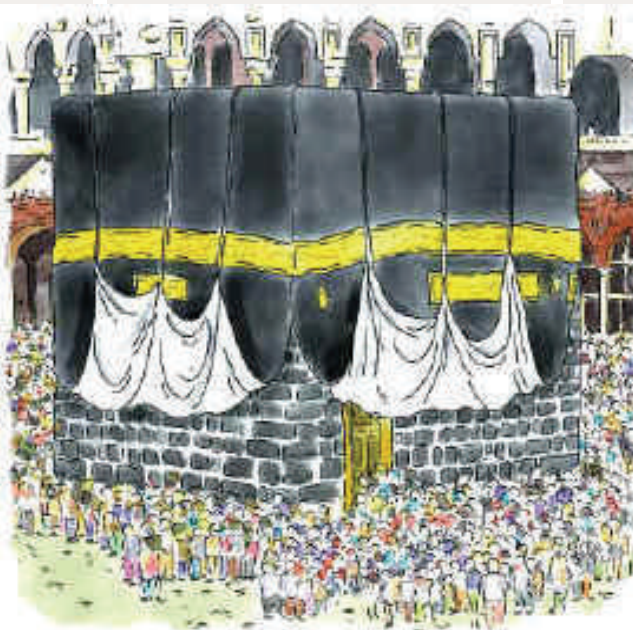
sljepilo više od upute voljeli, pa ih sramna kazna potresa obuze zbog onoga što su uradili, a one koji su vjerovali, i bogobožni bili, Mi smo spasili! (El-Fussilet, 17-18) I Semud u opomene nije vjerovao. "Zar da slijedimo jednog od nas!" - govorili su - "Tada bismo, uistinu, bili u zabludi, i bili bismo ludi. Zar baš njemu, između nas, da bude poslana Objava?! Ne, on je lažljivac oholi!" "Vrlo brzo će oni saznati ko je lažljivac oholi! Mi ćemo poslati kamila da bismo ih iskušali, pa pričekaj ih, i budi strpljiv. I upozori ih da će se voda između njih i nje dijeliti, svakom obroku pristupiće onaj čiji je red!" Ali, oni pozvaše jednog od svojih, pa se on spremi, i prekla je, i kakve su bile kazne Moja, i opomene Moje: Mi poslamo na njih jedan jedini krik, i oni postadoše poput zdrobljenog suhog lišća koje sakuplja onaj koji ima tor. Mi smo Kur'an učinili dostupnim za pouku, pa ima li ikoga ko bi pouku primio? (El-Kamer, 24-32)

DRAGI KAMEN

Ja sam jedan najvrjedniji dragi kamen na zemlji. Vredniji sam od dijamanta i od perli. Ja sam Hadžeru-l-esved: Crni kamen. Ja sam jedan sveti kamen i nalazim se u čošku Kjabe, koju su poslanik Ibrahim i njegov sin Ismail napravili. Hoćeš li da saznaš kako sam tamo dospio? Slušaj sad:

Stanovnici Meke su pošli da ponovo izgrade Kjabu i pošto su svi zajedno radili ona je ubrzo bila gotova. Morala se uraditi još samo jedna stvar. Crni kamen se morao vratiti na njegovo mjesto. I šta se sad dešava? Odjednom nastaje svađa. Sve poglavice iz Meke hoće da dobiju tu počast. Oni hoće čak i da se bore za nju! Svaki poglavica stoji sa svojim mačem u rukama i nikako da se smire. Onda je došao jedan čovjek koji je rekao poglavicama: »Braćo! Što vam treba to da se svađate? Pa mi smo u Bejtulahu, jel' tako? Mi ne smijemo ratovati u Allahovoj kući. Nemojte da vam šejtan šapće u vaša srca.« »Jel' ti to imaš neko bolje rješenje za ovaj problem?« pitaju poglavicu. »Ako se vi slažete, onda bih ja predložio da odluku donese prvi čovjek koji uđe u Bejtulah«. »U redu, mi se slažemo«, kažu poglavice. Elhamdulillah, hvala Allahu smirili su se. Sad čekaju koji će čovjek prvi ući u Bejtulah. Nadaju se da

će on biti iskren i pametan čovjek. Poslije dugog čekanja jedan od njih povika: »Vidim jednog mladića da ide!« svi gledaše koje on. Oni ga prepoznaše i povikaše: »To je Muhammed sin Abdulaha! On je Al-Amin!« To znači da je neko kome se može vjerovati. Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je došao i sjeo kod njih i jedan od

njih je rekao: »Muhammede, sallallahu alejhi ve sellem, mi smo sad završili obnovu Kjabe i jedino što još moramo uraditi je da stavimo Hadžeru-l-esved na njegovo mjesto. Svađali smo se oko toga i odlučili smo da ti o tome odlučiš. Šta ti misliš? Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, je klimnuo glavom. On je mene pogledao: Crni kamen, i onda je razmišljao. Zatim je skinuo svoj mantil, stavio ga na pod i mene

stavio na njega. Onda je rekao: »Dođite svi ovamo! Svaki od vas mora držati mantil i tako ćete svi zajedno vratiti crni kamen na njegovo mjesto.« Svi su bili iznenađeni. Tako ih je začudila jednostavnost Muhammedovog, sallallahu alejhi ve sellem, rješenja. Kako to da se oni nisu toga sjetili? Svi su oni tako inteligentne poglavice! Elhamdulillah, svi su zadovoljni. Sve poglavice su me podigle, crni kamen, i vratile me na prvobitno mjesto. Oni su sad svi ponovo prijatelji i svi se osjećaju jednako važnim. Od tog dana sam opet na svom mjestu u zidu Kjabe. Svi građani Mekke i hadžije iz cijelog svijeta koji dođu u Mekku gledaju u mene.

Allah Subhanehu ve Te'ala u prijevodu ajeta kaže: »U njemu su znamenja očevidna - mjesto na

kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nju treba biti siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj koji neće da vjeruje - pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.« (Sura Ali Imran: 97)

EL-ASR

Opasni virus Sober

Svaki dan pojavljuju se novi virusi u digitalnom svijetu. Haman je nemoguće za korisnike interneta da prate sve nove razvoje na polju virusa i anti-virusa. Ipak ćemo pokušati da prikazemo neke skore pojave.

Već odavno **Sober** hara po kompjuterima širom svijeta. Uspješno se vraća nazad da čini štetu jer ga ima u više varijanti. To je bio razlog za anti-virus kompaniju Sophos da ga ocijeni kao najopasniji virus u mjesecu maju. Varijantu koja je na prvom mjestu Sophos naziva 'Sober.N'. Druge anti-virus kompanije je nazivaju Sober.P, Sober.O ili Sober.K.

Ovaj 'worm-virus' (worm=crv) širi se preko e-maila koji su sastavljeni na Engleskom ili na Njemačkom. E-mail sa ovim virusom navodi ljude da otvore attachment (prilog). E-mail ljudima obećava razne nagrade, naprimjer besplatne ulaznice za Svjetsko prvenstvo u fudbalu itd...

Drugi opasni i vrlo aktivni virusi su Zafi.D i Netsky.P. Novi virus u top 10 listi je Mytob koji je već poslije 90 dana dostigao rekordni broj varijanti: 117.

Naslovi i tekstovi u e-mailu koji širi ove viruse se razlikuju mnogo. Zato ne otvarajte attachment od e-maila koji vam je sumnjiv!!! Sumnjate, a željeli bi da znate da li se radi o virusu?

Prosljedite e-mail bez otvaranja attachmenta na ovu adresu: cleanport@virusalert.nl. Oni će vam javiti da li se radi o virusu ili ne.

Sober se kopira na vaš kompjuter kao slijedeći fajlovi:

%Windir%\csrss.exe;
%Windir%\WinSecurity\services.exe; ili
%Windir%\WinSecurity\smss.exe.

Mytob se kopira kao: %System%\taskmgr.exe.

Zafi.D kao: ICQ 2005a new!.exe ili winamp 5.7 new!.exe.

Netsky.P kao:

fooding.exe;
AVprotect9x.exe;
AVBgle.exe;
FVProtect.exe;
visualguard.exe; ili
AVprotect.exe.

Možete potražiti ove fajlove na svom kompjuteru i eventualno ih izbrisati.

Stranice koje vode evidenciju o novim virusima: www.virusalert.nl (holandski) , www.percomp.de (njemacki), <http://securityresponse.symantec.com> (engleski)

NOVO !!! NOVO !!! NOVO !!!
Posjetite www.el-asr.com

EL-ASR

ISLAMSKA ODJEĆA

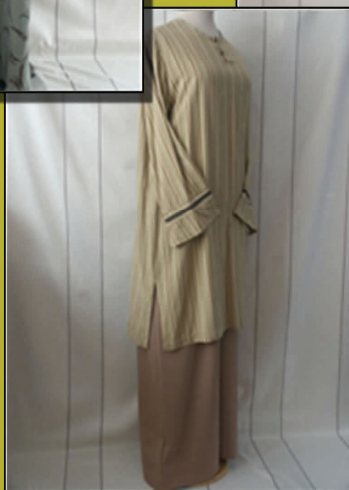
Nudimo vam kvalitetnu islamsku odjeću
za žene i muškarce po povoljnim cijenama!

Kontakt:

Mob.: 06-4908-6668
E-mail: info@an-nisa.net
Država: Holandija

- Ženski mantili
- Haljine
- Kompleti (bluza + suknja)
- Kompleti (bluza + hlače)
- Kompleti (tunika + suknja)
- Hidžabi
- Hidžabi za djecu
- Razna muška islamska odjeća
- Kape, mirisi, misvaci itd.

www.an-nisa.net

NOVO!

Posjetite An-Nisa
na internetu.

www.an-nisa.net

NOVO na DVD

POD ZASTAVOM MUHAMMEDA
arapska verzija filma

**ALIBABINO
POKAJANJE**

!!! NOVO !!! NOVO !!!

crtani filmovi:

**Lav Ajni Džaluta
Kabil i Habil
Soko Kavkaza**

www.kewser.net